

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

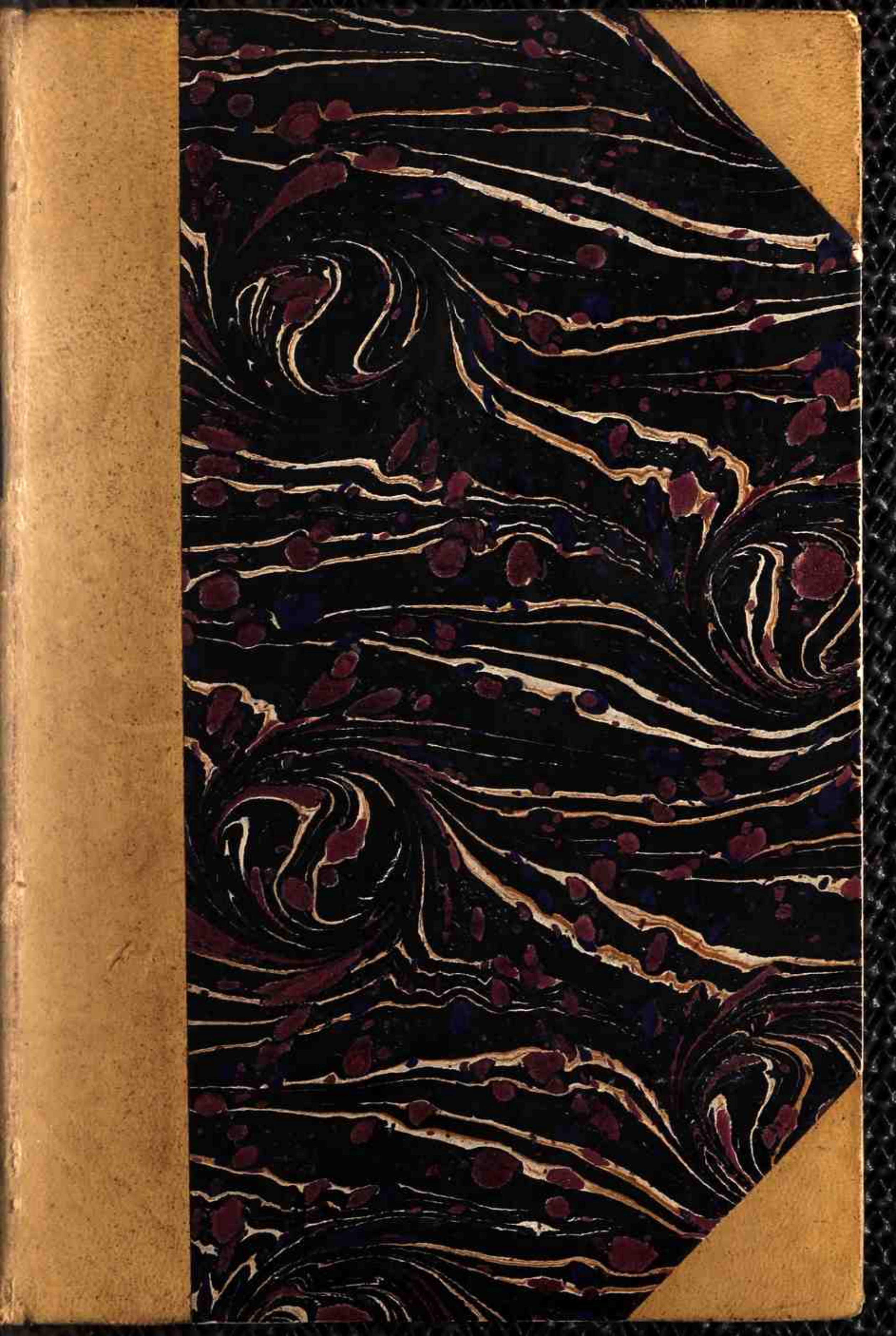
Forfatter(e) Author(s):	Muusmann, Carl.
Titel Title:	<u>Paa Solsiden.</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Kjøbenhavn : A. Christiansens Kunstforlag, 1892
Fysiske størrelse Physical extent:	127 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

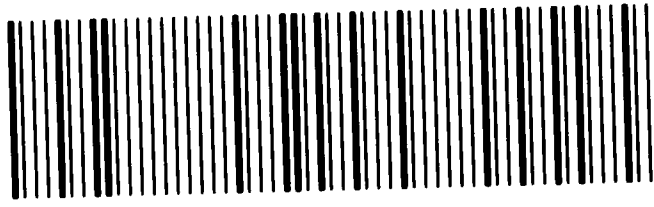
UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

57-221.

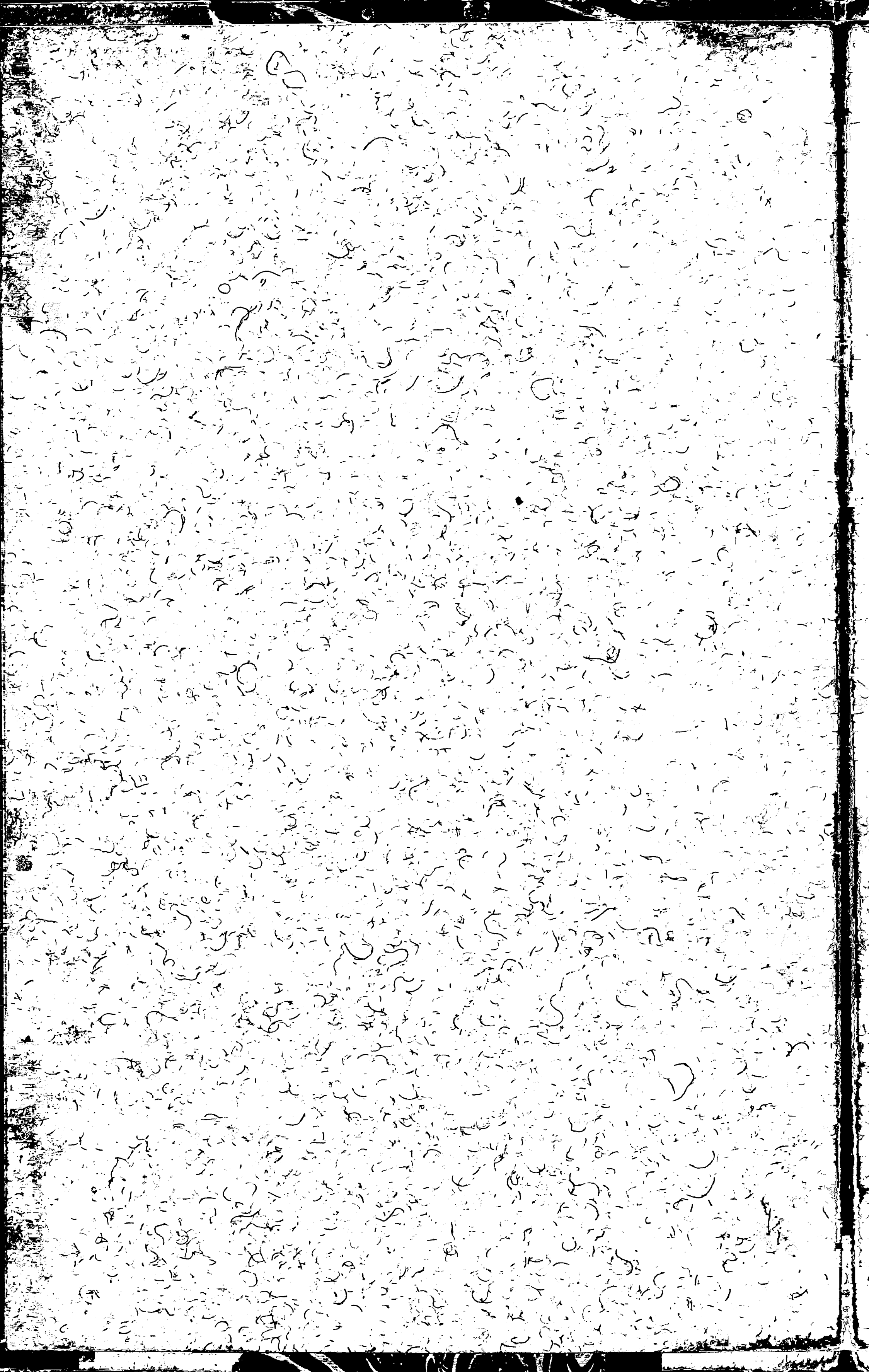
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

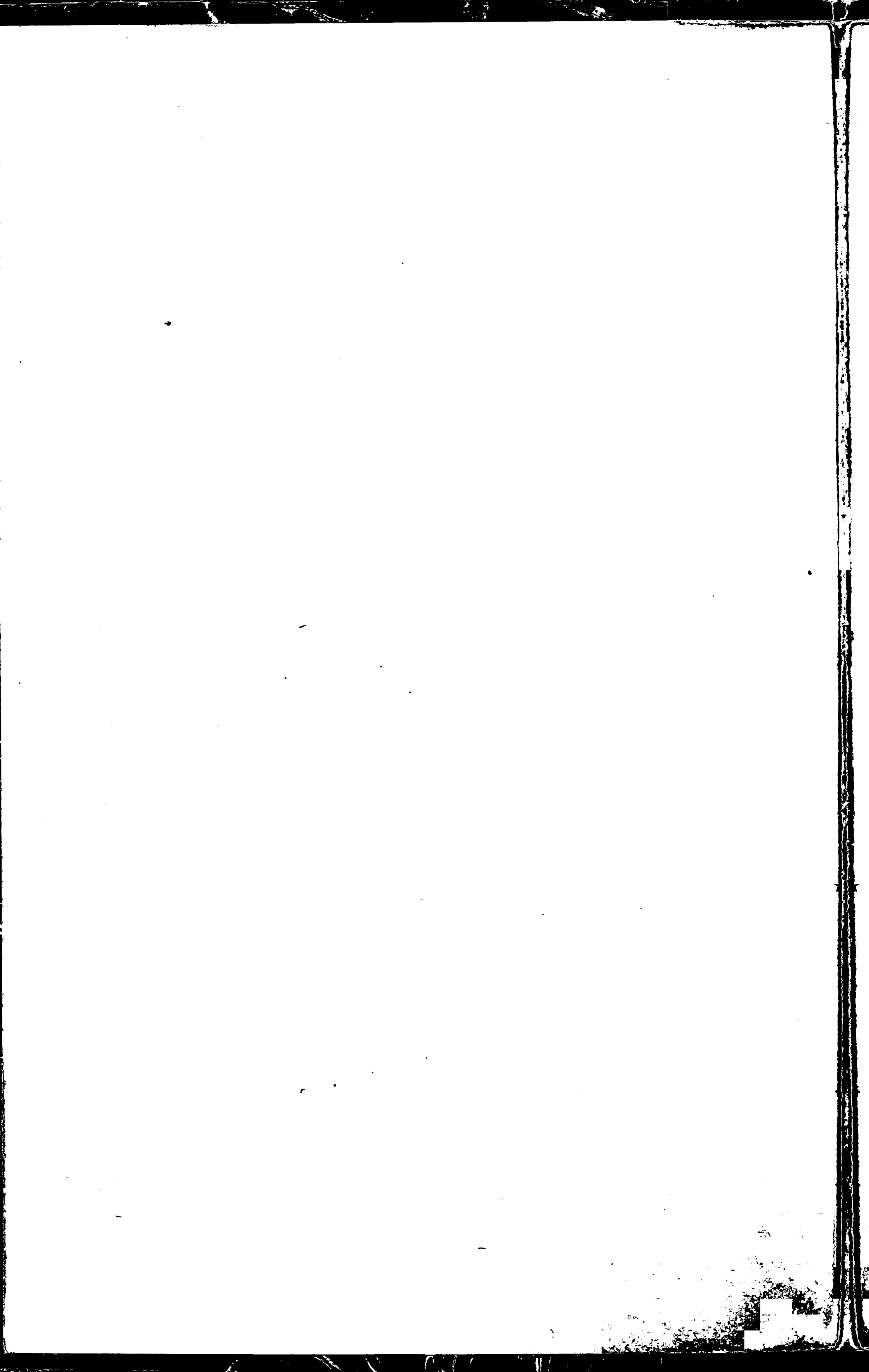
130023488125

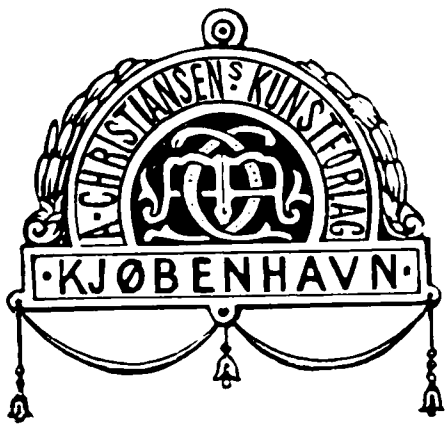

CARL MUUSMANN

PAA SOLSIDEN

KJØBENHAVN

A. CHRISTIANSENS KUNSTFORLAG

1892

Martius Truelsens Bogtrykkeri, Kjøbenhavn.

SIDSTE UNGKARLEDAG.

Naar man spurgte den gamle Komiker ved det Reinerske Selskab, hvorledes det var gaaet til, at han var bleven Skuespiller, svarede han altid: »Fordi jeg boede paa Solsiden.«

Det var jo ganske vist en underlig Grund, men der var alligevel Noget i den.

Sagen var, at Krause oprindelig havde været Diamantsliber. I den lille, snevre Gade sad han højt oppe paa Kvisten og puslede med Juvelererens Ædelstene. Men Solen kunde han aldrig faae stænget udenfor de snevre Ruder, den strømmede i tykke Lysstriber ind gennem de regnbuefarvede Glas og brød sig over Ædelstenene, saa at det

Martius Truelsens Bogtrykkeri, Kjøbenhavn.

SIDSTE UNGKARLEDAG.

Naar man spurgte den gamle Komiker ved det Reinerske Selskab, hvorledes det var gaaet til, at han var bleven Skuespiller, svarede han altid: »Fordi jeg boede paa Solsiden.«

Det var jo ganske vist en underlig Grund, men der var alligevel Noget i den.

Sagen var, at Krause oprindelig havde været Diamantsliber. I den lille, snevre Gade sad han højt oppe paa Kvisten og puslede med Juvelererens Ædelstene. Men Solen kunde han aldrig faae stænget udenfor de snevre Ruder, den strømmede i tykke Lysstriber ind gennem de regnbuefarvede Glas og brød sig over Ædelstenene, saa at det

dansede over Bord og Vægge i Tusinde smaa kuleurte Bobler.

Krause havde een eneste Datter. Saa længe hun var lille, var hun hans Underholdning ved det ensformige Arbejde. Hendes store, forundrede Barneøjne bleve aldrig trætte af at betragte Faderens fingernemme Kunst og de mangefarvede Stenes Spil. Men Tiden gik, og den lille Anna voxede til. Medens hun sad paa Skolebænken, fangede den Gamle Friluftsgriener hjemme i det trange Kvistkammer, og han længtes ud i Verden.

Hvad man ellers kunde have ventet vilde fremkalde fuldstændig Oprør i det fredelige Hjem, gik derfor til Datterens store Forbauselse ganske af sig selv.

Hun erklærede nemlig efterat være konfirmeret og efter i et Par Aar at have været Selskabsdame hos en gammel Jomfru, der som flittig Theatergænger ofte tog hende med, at hun vilde være Skuespillerinde.

Faderen følte vel selv, at han ikke var uden Skyld i Indfaldet. Han havde ofte i hendes Barndom fortalt hende om, hvorledes han sammen med flere af dem, der nu havde Navne paa de kjøbenhavnske Theatre, havde spillet Dilettantkomedie i »Kalkeballen« og paa Vesterbro, dengang han var en ung, glad

Svend; og medens han sad ved sit Arbejde, havde han sunget de muntre Viser fra Heibergs og Hostrups Stykker. Intet avler som den Art idealiserede Theaterminder Lyst til Scenen i et Barnesind, og da Krause troede at finde Gjenskin af sit eget Talent hos Datteren, tog han det overtvært og søgte Engagement til hende ved et Provindsselskab, mod at han selv skulde følge med paa en lille Gage.

Og Noget skulde han jo give Skylden overfor sig selv for, at han paa sine gamle Dage slog sig fra sin Profession og paa stækkede Vinger flagrede fra den gamle, mugne Rede, saa blev det Solen. Den blinkede og boltrede sig i Ædelstenene, saa at de gamle Øjne bleve helt blændede og truede med at miste deres Synsevne. At han havde haft den nærliggende Udvej at flytte over paa Skyggesiden, antydede han aldrig, og Kammeraterne endnu mindre, de syntes selvfølgelig han havde valgt den bedste Del, da han slog sig paa Kunsten.

Hvad der let kunde være blevet hans Livs største Letsindighed faldt ud til den Gamles fulde Tilfredshed. Anna Krause blev hurtigt et af Provindsens mest kjendte Navne og fejrede mangan Triumf som Elskerinde i

Lystspil og Vaudeviller, og for Faderen blev der ogsaa Plads i et lille komisk Repertoire i det ældre Fag, men særlig var han til Nytte i Kulisserne, hvor han var en Slags Onkel for hele Personalet og hjalp Alle med hundrede Smaating ved sin praktiske Nævenyttighed. Han tridsede rundt med sine hvide Haar i jævn Glæde over Livet.

Skjøndt Folk skulde troe, at Theaterfolk, der omgaaes daglig og Aften efter Aften spille Bold med alle Menneskesjælens Følelser og Lidenskaber, maatte blive inderlig kede af hinanden, saa er dog Intet almindeligere i denne Stand end indbyrdes Giftermaal, og saaledes endte det da ogsaa her med, at Selskabets Elsker og Elskerinde legede saa længe med Ilden til Publikums Fornojelse, at den fængede for Alvor.

Anna Krause skulde nu forandre sit Pige-navn til Krause-Lind, og Bindestregen skulde staae som et stadigt Minde om hendes Ungdoms Triumfer.

Lind var en rask, smuk Fyr paa 26 Aar, der var lige afholdt som Skuespiller og Menneske. Fra en Onkel havde han arvet et mindre Beløb, som han netop havde faaet udbetalt, og nu skulde Udstyret kjøbes og Brylluppet staae. Men den gamle Tradition,

ikke mindst mellem Skuespillere, fordrede selvfølgelig, at han paa en værdig Maade skulde tage Afsked fra Ungkarlelivet, selv om Fremtiden derfor ikke skulde være lutter Afholdenhed.

Iaften skulde Gildet staae, og med den naive Glæde, som alle sangvinske Gemytter føle ved mod Sædvane at have større Kontanter hos sig, gik han med hele sin Skat i den i samme Anledning anskaffede Tegnebog.

Det var ikke Smaating, man maatte spille paa en Aften i en Provindsby. Ofte gik det løs med en halv Snes Akter, og Forestillingen var ikke forbi før henad Midnat, derfor blev det bestemt, at Linds Gilde skulde være en Middag paa Hotellet.

Alle mødte i bedste Puds, og snart var det hele Selskab, mellem hvis Medlemmer Intriguerne til daglig slog saamange smaa Kiler, een stor, hjertelig Forsamling, der svoer hinanden ubrødelig Troskab, og holdt Tale paa Tale, for gjensidigt Sammenhold og først og sidst for den kjære Ven og gode Kammerat, som nu skulde træde ind i den hellige Ægtestand.

Inde i Billardsalen, hvor der til daglig kun kom faa Mennesker, skulde der drikkes Kaffe. Højtalende støjede man derinde og

slog sig ned i smaa Grupper. Men hvad var det? Man var ikke alene. I et Hjørne af den store Sal sad et Selskab paa fire Mennesker. Det var trivelige, velnærede Folk med et jovialt, gemytligt Udseende, der i høj Grad stak af mod de Øvriges, mere eller mindre extravagante Ydre.

De to Partier betragtede i nogen Tid hinanden med lange Blikke, men hurtigt gjorde den Tiltrækning sig gjældende, som modsatte Gemytter øve paa hinanden, og uden at man ret vidste, hvorledes det var gaaet til, sad man pludselig bænkedede om et Par sammenstillede Borde, medens de tykke Herrer forlangte Champagne. Det var Proprietairer og Kommissionairer fra Omegnen. De havde været inde til Hestemarked i Byen, og som alle den Slags Folk havde de hele deres kontante Formue hos sig, og hvergang de skulde betale, trak de en Bunke fedtede Sedler op af Lommen eller en stor Tegnebog ud af den indvendige Vest.

Lind var bekjendt ved Selskabet for at være meget afholdende med Nydelse af Spiritus, og Følgen var ogsaa, at han kun daarligt kunde taale Noget af Mangel paa den daglige Trainering, som flere af Selskabets Medlemmer i denne Retning frivilligt underkastede sig.

Han blev mere og mere rød i Kinderne og gemytlig i sin Maade at være paa, fortalte Historier og klaskede de tykmavede Folk paa Ryggen. Den sædvanlige stilfærdige Fyr var slet ikke til at kjende.

»Champagne!« raabte Lind, »lad mig nu see, at der bliver Humeur i Jer, gamle Tværdrivere.«

De sindige Landmænd blinkede til hinanden. Det lystige Selskab kunde jo være meget rart, men den Slags Galgenfugle, som havde Flothed nok i Munden, men maaske temmeligt lidt Mønt i Fikken, de vare ikke saa behagelige. Sæt de blev stikkende i det som pantsatte Bondedrenge for hele Beløbet!

Ogsaa den vimse Opvarter holdt sig noget tilbage. Regningen var allerede løbet temmelig højt op, og han vidste nok, at Skuespillere altid have den redeligste Villie til at betale, men at Evnen undertiden lader Villien blive hængende i Fedtefadet.

Intet kreperer den pludselige Velhavenhed saameget som Mistro. Lind saae sig et Øjeblik om, saa rev han op af sin Lomme den tykke Tegnebog, der bugnede af Sedlernes Flom, og idet han saae sig om med en triumferende Mine, raabte han endnu engang,

saa det rungede i den store Stue: »Champagne! Fire Flasker!«

Opvarteren sprang som en Kakkalak og forsvandt bag det grønne Forhæng ved Disken.

Lidt efter knaldede Propperne mod Loftet og tegnede store Pletter i det tilrøgede Dække, der af Billardqueerne var gennemhullet som en Sie.

Lind blev overstadig lystig. Han holdt Taler for det brede Publikum, der var det eneste, der var værd at spille for, og hvis barkede Næver og tyrestærke Lunger havde mere oplivende og opdragende Evne for Kunstens Udøvere end al blegsottig Kritik, der gik paa Ræveklør efter enhver Fejl.

Det Hele endte med Broderskaal, Uddeling af Fribilletter til de fremmede Gjæster, for at de kunde overvære Forestillingen om Aftenen og Aftale om at mødes, naar Komedien var endt.

»Så lunka vi så småning af,« sang Lind, medens han strøg en hel Bunke Smaapenge hen til Opvarteren og rejste sig straalende i Ansigtet som en fedtet Topas.

»Troer Du den gaaer godt?« hviskede den gamle, rødnesede Kasserer til Bonvivanten, der pustede i behageligt Velvære.

»Lad ham bare komme paa Scenen, saa

gaaer det nok over. Jeg har klaret mig med Bjørne, der var værre end den.«

*

*

*

Den forretningsmæssige Højtidelighed, som altid hersker selv mellem det mindste Theaters Kulisser, greb hurtigt Alle. Saasnart de havde naaet deres Paaklædningsværelser, aflagde de deres Højrøstethed, samtidig med at de anlagde Paryk og Sminke.

Kun Lind kunde den Aften slet ikke finde sig selv under den sædvanlige Disciplin, der ellers var et Særkjende for ham. Han løb rundt i Gangene, bankede paa Dørene, drillede Brandvagten og gjorde Halløj med Paaklædningsskrædderen, som mere og mere indtrængende bad ham om dog endelig at komme ind og sidde rolig, da Tæppet strax skulde gaae.

»Hvad bryder jeg mig om det, jeg kan vel være god nok til de Bønder. Hvis de ikke ville see mig, som jeg er, kan de jo gaae eller faae Pengene tilbage igjen. Jeg har nok af dem.« Bonvivanten, der netop gik forbi, benyttede Lejligheden til at laane 10 Kr. »til imorgen.«

Regisseurens Klokke lød. Alle skulde være paa Plads. Lind stod endnu i Gangen og fløjtede med Hænderne i Lommen.

Direkteuren kom farende ned.

»Er De ikke klædt om endnu, Hr. Lind?«

»Nej, det kan De vel nok see.«

»Kan jeg nok see! Er De gal, Mand, eller er De fuld.«

»Fuld!« Lind var netop i det Humeur, hvor en saadan Bebrejdelse slaaer ned som en Gnist i en Krudttønde. Han følte med sig selv i dette Øjeblik, at han aldrig havde været mere ædru end nu.

»Naar De mener jeg er fuld, skal jeg saamænd ikke genere Dem mere. Nej, jeg skal ikke. Man kommer aldrig her paa Theatret, uden at man bliver overfuset med Skjældsord og Bebrejdelser. Men kig De bare, hvor De kan finde Nogen, der er bedre. Nu gaaer jeg, saa kan De jo selv spille Elsker: Det bliver vist kjønt.«

»Men Hr. Lind dog!« stammede Direkteuren halvt rasende og halvt forskrækket, »vil De da vælte Forestillingen, vil De ruinere mig. Huset er udmærket. Folk bliver rasende. Frøken Krause, lille Krause! kom og hjælp mig, Deres Forlovede er bleven gal.«

Men det var forsent. Lind var allerede gaaet, og man hørte Døren slaae i efter ham nedenunder.

Med en underlig dump Ligeledhed i

Sindet drev han ned ad Gaden. Han følte sig stærk i ophøjet Ensomhed, som om der ikke existerede nogen Omverden, men han selv var den ganske, øde Naturs Herre.

Dog, efterhaanden som den bidende Vinterstorm svaledede hans hede Pande, fik han atter Lyst til at vende tilbage til Omverdenen. Der kom en Trods, et Mod op i hans ellers noget tilbageholdende Karakter til at vise Saamange som muligt, hvor nøgtern han var i sin Tanke, hvor klar han var i sin Tale.

Han saae op mod Husrækken. Der boede Borgmesteren. Det skinnede ud igjennem alle Ruder i hele Etagen. Indenfor hørte man højroestet Tale og Klirren af Glas og Fade.

Lind stillede sig midt paa Gaden med Hatten i Haanden og nynnede. Vreden tog til indeni ham. »Var han fuld? Ha, ha, og det vovede saadant et gammelt Vrøvl, som han selv mere end en Gang havde seet faae en Røffel af sin Kone, fordi han var kommen beruset hjem, at sige om *ham*, ham der var den mest ædruelige i hele Selskabet, og som næsten aldrig gik ud med de Andre.«

En stor Tanke slog ned i ham. Han satte Hatten fast paa Hovedet, rettede paa sit Slips og trak en lille Flig af Lommetørklædet op af Frakkelommen. Saa gik han

med raske Skridt lige op ad Trapperne og ringede paa.

Der blev Bevægelse indenfor. Han hørte Døre blivet slaaet op og i, endelig kom en Pige frem.

»Jeg vilde gjerne tale med Borgmesteren.«

»Undskyld, men Herren sidder netop til Bords, der er Fremmede.«

»Hvem er det?«

»Konsulen og Stiftsfysikus.« Man hørte Stolene blive skubbede tilbage, og Glassene stødte mod hinanden inde i Spisestuen.

»Nu rejser de sig derinde,« sagde Pigen. »Maaske jeg nu tør sige det til Herren, men han er saa slemt opfarende, naar man forstyrrer ham. Hvem skal jeg hilse fra.«

Lind gav hende sit Kort og lænede sig med den ene Arm tungt til Stolpen.

Et Øjeblik efter aabnedes Døren til Kontoret paa vid Gab, og Borgmesteren selv kom farende ud med Cigar i Munden, og den mest joviale Gemytlighed udbredt over hele Ansigtet.

»Nej, God Aften Hr. Lind, hvad forskaffer mig dog Æren af Deres Besøg. Godaften, godaften, kom indenfor og faae en lille Hjertestyrkning. Det er rigtig et forbandet Vejr udenfor. Tag en lille Kognac med, vi

ere netop ved Kaffen. Men tag dog Frakken af og lad, som De var hjemme.«

Borgmesteren skubbede Lind foran sig lige ind i Selskabet.

»Maa jeg præsentere Dem en sjælden Gjæst, en af Thalias Præster, der har forvildet sig her ind i vor prosaiske Hule. Hr. Lind, første Elsker ved det Reinerske Selskab, Arvtager efter Hultmann og Zangenberg, ja, De kjender ham jo allesammen. De har jo set ham baade som Klint og Ambrosius.«

Lind hilste med theatermæssig Anstand. Han var endnu lidt stiv.

»Naa sid nu ned og velkommen. Tro De mig, udenfor Kontoret er jeg en gemytlig Mand, om De ogsaa ellers skulde have faaet et andet Indtryk af mig. En Enkemand, som jeg, sætter Pris paa lidt Liv i sin Wigvam, naar man er begravet i saadant et Hul efter en glad Ungdom i Hovedstaden. Skaal, Hr. Lind, gid vi snart maa see dem paa Kongens Nytorv eller rettere høre, at De er kommen der, thi hvornaar faa vi Ravnekrogsbeboere rystet Støvet af Saalerne og gjort et Svip til Kjøbenhavn?«

Lind tømte sin Kognac med stor Anstand og hilste rundt paa hele Selskabet.

Drikken, Stemningen, Tobakken, hele den gemytlige Tone gjorde et beroligende, vederkvægende Indtryk paa ham. Han talte for Borgmesteren, han talte for Stiftsfysikus, han talte for Konsulen med en godhjertet Gemytlighed, som henrykte dem Alle, medens Vædsken sank dybere og dybere i Kognacsflasken.

»De er en Mand, jeg kan lide,« sagde Borgmesteren, som stadig førte Ordet, medens de Andre velbehageligt hørte til i de lune Lænestole, frisk og naturlig, som en ung Mand skal være, naar han ikke endnu er smedet i Hymens Rosenlænker, der som Lokes Baand ere dannede af Fenrisulvens Spyt og Kattens Fjed.«

»Jeg er dog ikke langt fra at være Ægte-
mand, Hr. Borgmester, om faa Dage skal jeg
giftes med Frk. Krause.«

»Bravo! Kunsten søger Kunsten. Den ufor-
lignelige Primadonna! Skaal Lykkens Pam-
philius, som ikke behøver Digterens forfø-
rende Ord for at daare paa Skrømt, men
som selv kan gjøre en saadan Erobring. Til
Lykke, til Lykke, Hr. Lind!«

Udtalen af den Forlovedes Navn havde
pirret ved Bevidstheden og truede med at
kalde alle Aftenens Begivenheder tilbage i
logisk Rækkefølge i Linds Hjerne. Han

stirrede et Øjeblik hen for sig. Borgmesteren greb strax Pausen.

- »Men hvad er der i Vejen, er der gaaet Dem Noget imod. De ser saa alvorlig ud.«

Linds Tanke var netop standset ved Sammenstødet med Direkteuren. Hans Hidsighed blussede op igjen. Han begyndte at tage paa Veje.

»Ja, De kan tænke Dem, mine Herrer, da jeg iaften kommer paa Theatret, jeg var ligesaa nøgtern som i dette Øjeblik, ligesaa nøgtern som de Herrer, overfalder den gamle Reiner mig med Ukvemsord og siger, jeg er fuld. De kan forstaa, at Sligt ærgrer mig. Jeg finder mig ikke i den Slags, og jeg gad vidst, om Nogen af Dem vilde gjøre det. Jeg tog mit Tøj og gik.«

»Det er for galt, har man hørt Mage, det gamle Vrøvl sad selv hos mig forleden og spildte mig flere Timer med at tale om sin Bevilling, og Gud veed hvad. Og det siger han dem paa, min kjære, unge Ven. Vil De ikke have en Erklæring? Vist skal De saa, De er jo ligesaa ædru som jeg, og den Slags Ting blive da ikke bedre, jo mere man drikker.«

Borgmesteren gik med hurtige Skridt hen

til Pulten og skrev paa Skraa, helt hen over et stort Ark Konzeptpapir.

»Hermed undlade vi Undertegnede ikke at bevidne, at Hr. Skuespiller Lind iaftes har været hos os og i Et og Alt vist sig fuldstændig normal og tilregnelig i enhver Henseende.«

»Skriv under mine Herrer, skriv under. Det er en Ærespligt mod vor Gjest. Det er en Æressag for mit Hus.«

Konsulen rejste sig med Besvær fra Lænestolen og skrev en Række store Bogstaver, der raabte til hinanden som Bjælkerne i et Stillads. Derefter røg Stiftsfysikus' Haand som en Museklo hen over Papiret og efterlod Noget, der lignede en Tættekam eller en Afbildning af et Lynnedslag.

Borgmesteren foldede højtideligt Dokumentet sammen og rakte det til Lind, der puttede det i Inderlommen.

»Hvis han nu skulde komme igjen, saa viis ham det!«

Det skriftlige Vidnesbyrds Højtidelighed fremkaldte en Pause. Saa gik Samtalen videre. Klokken var bleven henad 11.

Da kom der over Lind den Uro, som altid griber Skuespillere ved den Tid, Forestillingen plejer at være forbi. Han maatte

see nye Ansigter, nye Mennesker. Han tog pludselig Afsked og takkede med højtidelige Ord for al den udviste Gjæstfrihed.

»Aah, bliv nu lidt, nu havde vi det netop saa gemytligt.«

»Nej, mange Tak, jeg kan ikke.«

»Men hvorfor ikke?«

»Nej, jeg skal, jeg skal . . . jeg skal hente min Forlovede ved Theatret.« Det var et brillant Indfald.

»Den galante Elsker bør vi ikke holde tilbage,« sagde Borgmesteren, og ledsagede ham selv ud paa Trapperne med Lampen i Haanden.

»Tag Dem iagt for de sidste Trin, der er tre — gik det? Naa, Farvel, tak for iaften, selv Tak, kom snart igjen. Farvel.«

Lind stod atter paa Gaden. Den var mørk og stille. Han vidste ikke rigtig, hvad han vilde. Til Theatret vilde han absolut ikke. Han begyndte at faae en Fornemmelse af, at hans Tilstand maaske ikke var helt heldig. Han følte sig ensom og vankelmodig. Bare der vilde komme Nogen, han kjendte.

I det Samme hørte han Stemmer bag sig. Han vendte sig om.

»Hvad Satan er det Dem, Hr. Lind, det var da pudserligt.«

Det var de fire Proprietairer og Hesteprengere fra om Middagen.

»Slaa et Slag med ned ad Gaden, vi skal have os den sidste Taar henne i »Konstantia.« Lad nu bare være med at være storartig.«

Lind fik et Par af dem under Armen, og saa gik det ned ad en af Sidegaderne mod Havnen.

»Det var en meget net Komedie den, men hvorfor var De ikke med, det havde vi glædet os til,« sagde den Ene af dem.

»Jeg spillede ikke med iaften,« sagde Lind, han gad ikke tænke mere paa, hvad der var gaaet forud, han begyndte at føle sig utilpas og trængte til atter at strammes op.

De kom ind i et stort Rum med en Os af Mad, Spiritus og Tobak, der ligesom slog en Prop i Halsen paa de Indtrædende, men efterhaanden dvaskede En ind i lad Hyggelighed. Inde bag ved Gjæstestuen var et mindre Rum med en Hestehaars Sofa og fire klodsede Stole om et lille spinkelbenet Bord. Paa Væggen hang et Par Billeder af Napoleon.

De begyndte strax med Hvidtøl og Bittere, saa kom der Punsch, og inden man vidste et Ord af det, vare Kortene paa Bordet.

»Kan De ikke spille »Trekort«, sikke noget Sludder, det skal De snart faae lært,« og lidt efter sad Lind med Kortene i Haanden i Sophaen, medens Prangerne vædede Tommelfingeren, svang Kortene i Luften og trumfede i Bordet, saa dets Ben vare nær ved at flyve af. Fra Tegnebøgerne røg Sedlerne ud over Pladen sammen med Sølvpengene og indkasseredes i de store Buxelommer.

Udenfor begyndte Sneen at flyge. Den ene Gang efter den anden lød Vægterens monotone Vers. Men de sad der endnu.

*

*

*

Lind vaagnede tung i Hovedet Kl. henad 11 den næste Morgen. Han søgte forgjæves at samle sine Tanker. Hvad var der skeet?

Han kastede Blikket omkring i Værelset. Det var tydeligt, at han havde gjort et Forsøg paa at imponere sig selv. Frakken, Vesten og Buxerne hang med største Akkuratesse oppe paa deres Søm, og Kjæden var snoet om Uhret. Men saa havde han mistet Energien. Han laa ovenpaa Sengen med Flip og Manschetskjorte paa.

Men Død og Pine! Kl. 11 skulde han jo til Prøve. Han vilde klæde sig paa, men

Benklæderne saae altfor forfærdelige ud, stænkede med Snesjap op over Knæene. Naa, de maatte hænge, til han kom tilbage. Han tog et Par andre ud af Skabet.

Saa begyndte han atter at spekulere. Havde han spillet igaar Aftes. Nej! Men hvad havde han da taget sig til, hvad var der gaaet for sig?

Det dukkede stykkevis op i Erindringen, men uden indre Sammenhæng. Dog, jo mere han anstrængte Hukommelsen, desto mere fik han denne kvalmende, selvbebrejdende, ubehagelige Fornemmelse, der griber ethvert pligtopfyldende Menneske, naar han føler, at han har forsømt, hvad han skal.

Men Uroen fra den foregaaende Dag stod endnu i Blodet og lod Stemningen svinge frem og tilbage mellem Latter og Vrede efter de Billeders Art, som drog forbi, og da han ved at gribe i Brystlommen fik fat paa et Papir, sad han længe og stirrede paa det, men saa brød han ud i klukkende Latter, som aldrig vilde faae Ende, indtil han til Slut atter roligt foldede det sammen og gik ud.

Paa Theatret vare de Fleste allerede komne. De saae stift paa ham, og Flere gjorde Mine til at inklade sig med ham, men det gik strax istaa. De kunde ikke

rigtig faae begyndt, og han saae kun lige ud, medens han gik frem og tilbage over Gulvet.

Der kom Direkteuren. Han stillede sig midt paa Scenen i en temmelig teatralsk Positur og sagde:

»Maa jeg bede Personalet træde nærmere. Hr. Lind, vil De komme hen til mig. De har igaar opført Dem paa en Maade, som kunde have bragt os Alle i den allerstørste Forlegenhed, hvis ikke Omstændighederne just igaar havde været saa heldige, at en Doublering af Rollerne lod sig arrangere. En Skuespiller, der var mindre pligttopfyldende til Hverdag, vilde jeg under disse Omstændigheder strax afskedige, i Betragtning af Deres tidligere ulastelige Forhold vil jeg nøjes med at give Dem en Advarsel og diktere Dem en Bøde paa 25 Kr. for upassende Opførsel mod mig og for at være mødt beskjenket paa Scenen og have nægtet at spille. Jeg haaber, at De betragter denne Afgjørelse som human og erkjender og opretter Deres Fejl.«

Direkteuren havde ikke ventet noget Svar paa denne Røffel, skjøndt den tilsyneladende endte i et Spørgsmaal. Han var derfor nær ved at gaa bagover af Forfærdelse, da Lind traadte frem og sagde: »De maa undskylde,

Hr. Direktør, men jeg kan ikke indrømme, at jeg var beruset igaar.»

»Er De gal!« foer Direktøren op, og hele Personalets Blikke syntes at sige det Samme.

Lind rakte den forbausede Gamle Papiret. Denne stod længe som himmelfalden og stirrede paa det, saa lyste det lunt om Mundvigerne. Han holdt selv meget af en lystig Spøg, navnlig naar den gik ud over Borgerlauget.

Han saae næsten med Tilfredshed op og ned ad Lind; havde han ogsaa komiske Evner, saa var han jo uvurderlig. Endelig sagde han: »Jeg bøjer mig altid for Øvrigheden og Honoratiores i en By, hvor jeg tjener mit Brød. De var ikke beruset igaar, Hr. Lind, jeg gjør Dem min Undskyldning. Det var mig, mine Damer og Herrer.«

Alle stormede frem med hundrede Spørgsmaal paa Læben, men Direktøren puttede roligt Papiret i Lommen og sagde tørt: »Lad os saa begynde Prøven.«

*

*

*

Lind skulde kun prøve i det første Stykke. Saasnart det var forbi, skyndte han sig afsted. Han var træt og tung i Hovedet og havde ikke Lyst til at svare paa den Regn af Forespørgsler, som han vidste, vilde komme.

Næsten mekanisk drev han hjemad, købte undervejs et Par Cigarer og greb sig i at sige »Godnat«, idet han gik ud af Boutiken. Han kunde ikke selv lade være at lee.

Han kastede sig paa Sofaen endnu i en fuldstændig Døs og forsøgte, medens han pustede den ene Røgsky fra sig efter den anden, at samle Gaarsdagens Begivenheder.

Der vilde ikke blive rigtig Sammenhæng i det. Undertiden slog han en kort Latter op, undertiden stirrede han tomt hen for sig, idet der pludselig kom et Hul i Erindringen, som han ikke kunde faae udfyldt.

Han begyndte at glippe med Øjnene og var lige ved at falde hen i Slummer, da det pludselig bankede sagte paa Døren.

»Saa, hvem var nu det? Kom ind.«

Døren aabnedes langsomt, og den gamle Krause viste sit godmodige, graasprængte Hoved.

»Er det Dig Svigerfader. Kom bare indenfor.«

Krause traadte forsigtig ind i Værelset.

»Sid ned; vil Du ikke ryge. Er der Noget i Vejen, siden Du kommer herop; Anna er da ikke syg?«

»Nej vist ikke nej,« sagde den Gamle og fik Ild paa Cigaren, »men da jeg gik forbi, maatte jeg tale med Dig. Jeg har jo selv

været ung og kjender det. Jeg har faaet en saadan Skræk i Blodet. Det er sandt, tak for igaar.»

»Aah, jeg be'er. Men hvad mener Du?«

»Se, Sagen er, at jeg jo nok saae igaar, at Du havde alle Dine Penge hos Dig og just ikke var saa bange for at stikke til dem. Det kunde jo ikke ruinere Dig, men saa hørte jeg, da jeg gik fra Prøven, og de talte om, hvad Du havde taget Dig til igaar Aftes, at Du havde været ude at spille med Proprietairerne, vi traf om Eftermiddagen, og det skal være nogle rene Galgenfugle. Jeg fik saadan en Skræk for, at Du skulde have mistet alle de dejlige Penge, som Du og Anna skulde sætte Bo for, og det vilde jo være en forfærdelig Ulykke for os Alle.«

»Pengene!« foer det ud af Lind. Uvant, som han var med at gaae med større Beløb hos sig, havde han rent glemt dem under Formiddagens Tømmermænd. Han følte sig paa Sidelommen. Jo, Tegnebogen var der, og han vandt hurtig sin Fatning.

»Pengene, de ere her!« sagde han og klappede sig paa Frakken.

»Naa, Gud ske Lov, min Kammerat,« sagde den Gamle, »ja, Du maa undskylde,

at jeg spørger Dig, men man kunde jo aldrig vide.«

»Nej, vist saa,« sagde Lind, »men Pengene er her,« og idet han selv fik Lyst til at overbevise sig, om de ogsaa virkelig vare der, tog han Tegnebogen op af Lommen og lukkede den op.

»Hvad er det!« udbrød han forfærdet og stirrede ned i Portefeullen. Der var kun en enkelt Tikroneseddel i den, Resten af det kostbare Indhold var forsvundet.

»Men Du gode Gud, hvad er dog det.« Lind var bleven ganske bleg. Han søgte og søgte i alle Frakkelommerne. Der var Ingen-ting. I en af Vestelommerne fandt han en Tikrone i Guld og endel Sølvmonter. Han kunde nok mærke, at der havde været en smuk Orden paa hans Indkassering den foregaaende Aften.

Det var kun altfor rigtigt. De havde plukket ham til Skindet, de Bondefangere. Lind sank ned paa Sofaen. Gamle Krause betragtede ham med et mismodigt Blik.

»Det er jo en forfærdelig Historie,« sagde han og sukke, »men hvor kunde Du dog være saa letsindig.«

»Ja, hvad kan det nytte at snakke om det, det gjør det jo ikke bedre. Lad mig

være alene, tal foreløbig ikke Noget til Anna om Sagen, lov mig det, maaske jeg kan faae det ordnet paa en eller anden Maade.«

Gamle Krause tridsede hovedrystende af.

Lind begyndte atter at anstrenge sin Hukommelse. De havde spillet højt, vist saa, det erindrede han nok, men han syntes ikke, han havde tabt, tvertimod, saa maatte de altsaa have stjaalet Pengene fra ham, men det kunde han heller ikke forstaae, thi det lod paa dem, som om de vare lige glade, enten de tabte eller vandt. Han endevendte igjen alle Lommer, ogsaa i Benklæderne. Han syntes pludselig, at det var der, han havde gjemt alle Sedlerne den foregaaende Aften. Men der var ingen. Saa gik der paa een Gang et Glimt af Haab over hans Ansigt; det var jo ikke dem, han havde haft paa igaar, dem havde han ladet blive hængende, fordi de saae altfor forfærdelige ud. Skulde det være muligt —!

Han styrtede hen til Skabet og rev det op. Der hang de, stænkede højt op over Knæene. Han greb dem hurtigt og stak Haanden i en af Lommerne. Han fik en hel Seddelbunke op, sammen med Tokroner og Guldpenge, og i den anden var det ligesaadan. Pengene væltede formelig frem som af en

Tryllehat, alle mulige Slags i een stor Vælling. Han havde behandlet dem ligesom Prangerne.

Lind blev aldeles ellevild af Glæde, medens han begyndte at tælle og stable Kronerne ovenpaa hinanden. Om de vare der? De havde ynglet! Der var næsten 100 Kr. mere end oprindelig, og saa havde han endda betalt hele sit Ungkarlegilde. Det kunde man kalde en Svir.

Saa, nu bankede det igjen. Det saae dog underligt ud med alle de Penge, som laa og flød paa Bordet. Lind kastede i en Fart den nedfaldende Snip af Tæppet op over dem.

»Kom ind!« Det var Anna. Hun saae noget bleg og anstrengt ud.

»Kjære lille Ven, er det Dig!« sagde Lind og gik henimod hende.

»Fader har fortalt mig det Hele. Han kunde ikke tie. Jeg var saa vred paa Dig for Din Opførsel igaar, at jeg slet ikke vilde have talt med Dig idag, men nu er Du jo bleven haardt nok straffet. Lad os nu hellere tale roligt om, hvad vi skulle gjøre. Brylluppet bliver det jo ikke til Noget med.«

»Og det siger Du saa roligt uden en eneste Bebrejdelse, Dit søde lille Væsen,

skjøndt jeg har opført mig som et Bæst, og det gaaer ud over Dig.«

»Ja, hvad skal jeg sige. Pengene vare jo Dine. Naturligvis er jeg kjed af det, men vi kunne da endelig nok Begge lægge Lidt til Side til fælles Bedste, og saa gaaer det jo nok. Nu har Du jo faaet en Advarsel.«

»Du er den mest storartede Pige, jeg kjender,« sagde Lind og dansede rundt paa Gulvet med Anna, der strittede lidt imod.

»Jeg synes nu forresten nok, Du tager det temmeligt gemytligt. Selv om jeg Ingenting siger, saa er det dog ikke den rene Spøg.«

»Er det ikke, hvad er det da?« sagde Lind og slog Tæppefligen ned fra Bordet, saa at alle Pengene kom tilsyne.

»Hvad mener Du om det? Min sidste Bedrift som Ungkarl er at have formeret den vordende Ægtemands Bo.«

»Men hvor har Du dog faaet Pengene?«

»Vundet dem, vundet dem i ærligt Spil fra et Par Guldfugle, som kunde have godt af at blive aareladte. Har Du nu Mere at bemærke til min sidste Ungkarledag?«

»Ja, at det bliver den *sidste*. Det gaaer næppe altid saa godt,« sagde Anna og kysede ham.

»Det lover jeg Dig. Ungkarledagene skal ikke spille Gjengangere i vort Ægteskab, det skal blive den sidste.«

*

*

*

At Lind holdt bogstaveligt Ord, tør jeg ikke paastaae. Hans Temperament har vel nok engang imellem lettet lidt paa Ventilen, men baade han og hans Kone ere nu ved en af Hovedstadens Scener, og de ansees af Alle for lykkelige Ægtefolk.

DOBBELTMODEREN.

Er der noget Mærkeligt at see her«, spurgte den Fremmede, der havde benyttet de to Timers ufrivillige Jernbaneophold til at kigge indenfor paa Kirkegaarden i den lille Provindsby.

»Aah, nej,« sagde den Gamle, »derhenne hvor De seer Flaget plantet, ligger en dekoreret Kaptain, der faldt i sidste slesvigske Krig, det er den eneste af Livets notable Rejsende, der har lagt sine trætte Ben til Hvile her.«

»Enhver Kirkegaard har dog i Reglen en Mærkværdighed, hvortil der knytter sig et Sagn, en Historie, hvori maaske ikke netop en af de Store i Samfundet spiller en Rolle.«

»Ja, saa skulde det da være denne her«, sagde Graveren, der havde faaet Munden paa Gled og gik langsomt frem i Bugtninger mellem de lave Hække omkring Gravstederne.

Den Fremmede fulgte efter. Tæt ved det lille Kapel med Trækorset paa Toppen standsede de. Der stod en almindelig hvid Marmortavle med Guldskrift, midt mellem to Grave, der vare nøjagtigt ens. De vare dækkede af grøn Vedbend, og paa hver af dem var plantet et hvidt Rosentræ.

Den Fremmede læste forbauset Inskriptionen paa Pladen, saa saae han paa Graveren og sagde: »Ja, det er unægtelig en Mærkværdighed. Hvordan hænger det sammen?«

»Aah, det er en lang Historie«, sagde den Gamle, hvem den Andens Overraskelse øjensynlig smigrede, »vil De høre den, saa sæt Dem ned«. Og idet han satte sig paa den lille, grøntmalede Bænk ved Siden af Gravstedet, bød han den Fremmede tage Plads.

»Den, der har sat dette Gravmæle«, begyndte han, »var en af mine bedste Venner. Begge hans Forældre vare døde.

Han boede her i Byen sammen med sine to Tanter i et lille venligt Hus med Altan ud mod Stranden. Det var et af de hyggeligste Steder paa hele Promenaden ved Søen,

helt dækket af Vedbend, som det laa der inde under Bakkehanget.

Men Alt i de smaa, bitte Værelser var saa dukkestueagtigt, saa sippet og pillent, at selv et Par vilde Krabater som vi, der vare vante til at regjere i Haven og paa Strandbredden, bleve helt stille, naar vi traadte ind.

Det Hele var ordnet som efter en Snor. De hundrede Smaating stod altid nøjagtigt paa samme Plads, og om Stole- og Bordben var der i Gulvet lagt en Listerand, saa at de ikke kunde rokke sig ud af Stedet og bringe Uorden i Arrangementet. Og rundt om alle disse Snurrepiberier tridsede de to gamle Jomfruer Beck. De vare begge To ganske smaa, med hvide Kapper om de altid smilende Ansigter. De kaldte aldrig hinanden for Andet end: Du Kjære! Og naar de sagde Godnat eller Godmorgen, kyssede de og klappede hinanden med den højre Haand paa Kinden, saa det saae ud som et Menneske med sit Spejlbillede.

Drengen var deres Stolthed. De elskede ham begge lige højt. Naar de om Søndagen alle Tre gik til Kirke, gik han i Midten, høj og lang, som han var, og paa hver Side af ham hang indhyllet i fuldstændig ensmønstret Kaschemirs-Shawl en af de smaa Tvillingsøstre.

Byens gode Hoved havde døbt de Tre »*Plat-de-menagen*«, og da den eneste Forskjel paa de to Beck'er var, at den ene var en Smule mørkere, kaldte man dem: »Saltkarret« og »Peberbøssen«.

Saaledes levede da de Tre deres stille Liv. Drengen, som de forgudede, tog Præliminairexamen, blev Gartner og sin egen Mand i en af Nabobyerne, men stadig om Søndagen besøgte han de to Gamle, der nu vare blevne helt skrutryggede og hængte sig tungere og tungere paa hans Arm, medens de med Beundring og Stolthed saae op ad ham og nikkede til hinanden, som et Par Selskabsfugle.

Saa udbrød Koleraen i 1853. Den tog haardt fat her nede i Byen og lagde flere Huse helt øde. Heller ikke det lille Sted ved Stranden blev skaanet. Den frygtelige Sot fejede paa en Nat begge de to Gamle væk, og da Neveuen blev hentet, laa de døde hver i sin Himmelseng.

De efterlod sig foruden den lille Ejendom endel kontante Penge, som de testamenterede deres Plejesøn. Testamentet var underskrevet af Begge og begyndte saaledes: »Vi udtale herved som vor sidste Villie, at vor Søn o. s. v.«

Med Testamentet fulgte to enslydende Bilag, hvert underskrevet af en af de Gamle:

»Farvel, min Søn.

Din Moder!«

Hvem var Moderen? Begge kunde det ikke være, men var det nogen af dem? Det var aldrig faldet ham ind.

Den unge Gartner grundede længe forbauset over disse to Papirer.

Det var fra hans Barndom blevet fortalt ham, at begge hans Forældre vare døde, medens han endnu var ganske lille, og at hans Moder var en Søster til de to gamle Frøkener Beck, der havde adopteret ham og givet ham deres Navn. Paa Væggen hjemme i det lille Hus havde Faderens Portrait hængt. Det var en ung, statelig Mand i Officersuniform.

At de to troskyldige Gamle skulde have bildt ham Noget ind, havde han aldrig et Øjeblik tænkt sig. Sin Døbeseddel havde han ikke havt Brug for siden Konfirmationen, og den havde de to Tanter besørget.

Saa opsøgte han Byens gamle Præst. Den hvidhaarede Gubbe hørte paa hans Fortælling med et stille Smil.

»Ja«, sagde han, da den Anden var færdig, »hvem der egentlig er Deres Moder,

skal jeg ikke kunne afgjøre. De to gamle Mennesker vare som Et.

For mange Aar tilbage husker jeg nok, at der blev fortalt forskellige Historier, dengang de flyttede til Byen og købte det lille Sted ved Stranden.

De havde lidt Penge og havde allerede som unge Piger boet sammen, da deres Forældre vare døde. De levede kun for hinanden i en af Nabobyerne, men en Dag kom dog Skilsmissen. Den Ene af dem havde forelsket sig i en ung Lieutenant, og den Anden sad alene tilbage og sørgede over den Bortfløjne. Og Ventetiden blev ikke lang. Lieutenanten rejste bort, og den Bedragne vendte tilbage til Søsteren.

Hun modtog hende med aabne Arme. De brød op fra Byen og flyttede hertil. Da de kom, havde de en lille nyfødt Dreng med.

En Dag kom saa to smaa, ensklædte og ensudseende Damer op til mig og bad mig døbe et Barn. I Kirken bar den Ene, og den Anden holdt Huen. Hvem af dem der blev indskreven som Moder, er det mig umuligt at sige, jeg har aldrig kunnet kjende Forskjel paa dem, men det maa De jo kunne see af Kirkebogen.«

Saa undersøgte de Bogen. Der stod som Moderens Navn: Johanne Marie Beck.

»Ja, nu er De vel paa det Rene med Sagen?«

»Nej, min ene Tantes Fornavn var Johanne, den andens var Marie.«

Præsten sad lidt og tænkte, saa sagde han:

»Jeg troer ikke, min Ven, at De skal gjøre Dem nogen yderligere Anstrengelse for at trænge ind i denne Sag. Det har været de Gamles Ønske, at De skulde forblive i Uvished, og de have gjort saameget for Dem, at De bør respektere denne stiltiende sidste Villie.

De to Mennesker have levet Livet i en uafbrudt Opofrelse for hinanden som gode Kristne. Dette sidste Bevis er det største af dem alle. Vi ere nu engang saaledes, at vi undertiden miste Noget af vor Respekt overfor en falden Kvinde, og det have de To vidst. Den Ene, som elskede Søsteren saa højt, har ikke villet, at den Andens Søn nogensinde skulde tænke paa sin Moder med en Bebrejdelse. Som Sagen nu er, kan der ikke blive nogen Skygge paa Mindet. De maa i dem Begge see den opofrende Søster og den kjærlige Moder, og i Aarenes Løb ville de smelte sammen til een Person.

Kun Faa have en saa smuk Erindring

fra deres Barndom. De skal ikke gjøre Noget for at forstyrre den.«

Derved blev det, og saa satte den unge Gartner denne Marmorsten med Indskriften, som De seer der:

Her hviler
min kjærlige Moder,
min Moders opofrende Søster
Johanne Marie Beck.

»Det var hele Historien,« sagde den gamle Graver, »nu troer jeg nok, De skal skynde Dem, hvis De vil med Toget.«

»Tak skal De have, fordi De paa en saa underholdende Maade har forkortet mig Ventetiden. De synes at være trængt langt ind i den interessante Families Forhold. Har De Noget imod at sige mig, hvem Gartneren var, maaske jeg kjender ham?«

»Aah nej!« sagde den Gamle, »i min Alder faaer man jo let Tungen paa Gled, og hvis jeg har kjedet Dem ved min lange Fortælling, forstaaer de maaske bedre min Snakkesalighed, naar jeg opfylder Dem Deres Ønske. Gartneren, der har sat dette Mindesmærke — det er mig selv.«

Saa takkede den Fremmede og gik. Den gamle Graver blev siddende paa Bænken og stirrede hen for sig.

RINGEN.

Det var lykkelige Dage, da de To vare blevne forlovede. Det var sket ved det store, aarlige Høstgilde oppe paa Gaarden, hvor Grevens og Grevindens Navnetræk prangete i Transparent for Enden af den store Mælkestue, medens man snurrede sig rundt i 'Tobaksrøg og Støv fra Asfaltgulvet' og skyllede Halsen med Punsch, der blev baaret ind i store Spande og drukket af Spølkummer.

Dengang var Anna en nydelig Pige med skjælmske blaa Øine under den guldnakkede Hue, og Grevens Blik havde ogsaa fundet hende i den store Klynge henne ved Døren, og han havde dandset rundt med hende, medens hun var helt rød i Hovedet af Skam

og Stolthed, og de andre Par i den tætte Vrimmel uvilkaarlig gjorde Plads omkring dem.

Anders var stolt af hende den Aften, endnu mere end ellers, og medens han med Piben i Munden dreiede hende rundt til Trippevalsens Toner, følte han sig saa tryk, thi Ingen mærkede bedre end han, at hun helst vilde dandse med ham, med ham alene.

Om Aftenerne mødtes de bagved Laden, hvor Karlene slog Kegler, medens Pigerne saae til eller legede Tagfat hen over Stubbene. Hun kom fra Mejeriet med opkiltet Skjørt og bare Arme, og lo saa fornøiet, som om Arbejde var en Spøg, og han, der var den Første paa Gaarden til at svinge en Le og stikke et Neg op, betragtede med stille Tilfredshed hendes friske, kjærnesunde Kinder.

At de hver for sig kom godt ud af det med deres Overordnede, var ganske naturligt. Mejerskens Skudsmaal om hende var ligesaa godt som Forvalterens om ham, og det var derfor ikke mere end rimeligt, at der en Dag blev sørget for, at de fik et lille Hus under Grevskabet med lidt Have og Jord til en Ko.

Bedre Tid havde de aldrig havt. De vedblev at arbejde paa Gaarden, og naar de

om Aftenen vare færdige, sad de paa Bænken ved den lille Græsplaine med Rosenbedet og den høje Flagstang og saae ud paa Vejen. De vare Begge trætte af Dagens Slid og talte ikke meget, men de fandt denne Taushed mere underholdende end mange Ord, og naar Mørket kom, og Duggen begyndte at falde, gik de ind sammen og sov tungt og trygt.

Saaledes forløb et Par Aar, og der kom Smaafolk til Huse. Arbejdet for Brødet blev strængere, Mad og Drikke blev dyrere og Lønnen ikke større. Anna vedblev at arbejde lige troligt, men Anders mistede Noget af sin gamle Frejdighed. Naar han om Aftenen kom hjem, var han ofte gnaven. Der var ingen Mening i, at den Ene skulde have hele Slidet og den Anden Udbyttet. Arbejdet var Kilden til Alt, og Lønnen skulde tilfalde dem, der arbejdede. Derfor skulde Kapitalisterne dele med de Fattige, thi hvorfor skulde En være rig og en Anden lide Nød, det var simpelt Tyveri fra Samfundet.

Anna kunde ikke begribe, hvorfra Anders fik alle disse Ord, som hun aldrig havde hørt før, og naar hun spurgte, svarede han, at det var Ting, som man maatte snakke med Mænd om.

Og saa skete det i Begyndelsen af og

til, senere to, tre Gange om Ugen og tilsidst næsten hver Aften, at Anders gik paa Kroen og snakkede om disse nye Spørgsmaal, hvordan man skulde faae Lønningen drevet i Vejret og skaffe heldigere Vilkaar for Landarbejderen. Og jo mere der blev drukket og snakket paa Kroen om at gjøre det bedre, jo daarligere gik det med Fortjenesten hjemme.

Den raske, flinke Karl var ikke længere den Gamle. Han stødte et Par Gange under Høsten sammen med Forvalteren og mødte ikke saa sjældent for sent paa Arbejde. Anna saae ham næsten aldrig undtagen om Morgen, naar hun ruskede i ham for at faae ham vaagen. Naar han kom hjem, var han altid kort for Hovedet og skjændte for det Mindste, saa at Børnene stak i at brøle. Af Lønningen bragte han ikke Noget, den gik hurtig med nede i Landsbyen, naar man blot skulde røre sig en Smule. Saa maatte da Anna trække hele Læsset, hun sled fra Morgen til Aften i Mejeriet paa Gaarden, og hvor hun ellers kunde skaffe sig en Extrafortjeneste til Hjælp til Udkommet. Det tog haardt paa hende, der var ikke Meget af den friske Rødmussethed tilbage, men hun sagde aldrig et Ord, og ingen Bebrejdelse lod Anders mærke, at han snart kun var en

Byrde i det Hjem, hvis Støtte han før havde været.

En Aften vendte han tidligere tilbage end sædvanlig. Han satte sig henne ved Vinduet og trommede med Fingrene i Karmen. Anna kom ude fra Køkkenet med Børnenes Tøj, som hun havde vadsket. Idet hun trak Skabsskuffen ud med et haardt Tag, var der Noget, der faldt klirrende paa Gulvet.

— Hvad var det; Du gaaer ogsaa og klatter Alt?

— Det var Ingenting.

— Ingenting, hvad er det for Snak, lad mig see, sagde Anders haardt og gik hen over Gulvet.

Der laa en lille, blank Gjenstand. Han bukkede sig ned og tog den op, medens Anna skræmt betragtede ham.

Det var en glat, bred Guldring, hel og svær paa den ene Side som i de gode, lykkelige Dage, men paa den anden, som havde vendt ind i Haanden, var den saa ussel og tyndslidt af Arbejde, at den ikke mere havde kunnet holde sammen, men var sprunget paa Fingeren. Det sidste Baand fra den lyse Tid var bristet.

Anders sagde Intet og puttede Ringen i Lommen. Han gik tidlig til Ro, stod op om

Morgenen og gik ud. Medens han var lige tavs, gjentog det Samme sig hver Dag, han prøvede af og til paa at sige et venligt Ord til et af Børnene, og give en stilfærdig, ligegyldig Besked til Anna. Han vilde Skridt for Skridt snige sig ind i sit Familieliv igjen; og ligesom det umærkeligt var gledet fra ham uden bestemt Brud, saaledes vandt han det ogsaa igjen Tomme for Tomme, uden at der var nogen bestemt Dag, hvorpaa han kunde sige, at nu var det atter fuldtud hans.

Om Lørdagen bragte han Anna Lønnen. Han rakte hende den afvisende, som om han ikke ønskede at tale Mere om den Ting. Der manglede altid Lidt i den, men Anna forstod, at han maatte have en Smule til sig selv, kun frygtede hun for, at denne Bagdør for Fristelsen atter engang skulde berøve hende Manden.

Men da Høstgildedagen kom netop syv Aar efter, at de vare blevne forlovede, kom Anders hjem om Eftermiddagen tidlig for at klæde sig om til Festen.

Da de begge To vare færdige til at gaae, tog han en lille rød Æske op af Lommen og trykkede en ny, blank Guldring ned over Annas Finger.

— Fra nu af skal Du faae den hele Løn, sagde han smilende. Det var første Gang i lange Tider, de havde talt om deres fælles Anliggender.

Og saa gik de til Høstgilde som et Par Nyforlovede.

NÆSEKLEMMERNE.

Gamle Maler Antonsen boede højt oppe paa 4de Sal under Vestervolds grønne Træer.

Han elskede dette lille Stykke af det gamle Kongens Kjøbenhavn, som endnu var blevet tilbage fra fordums Tider, han elskede det først og fremmest, fordi det midt i den overfyldte By mindede ham om Naturen, den store friske Natur, som han altid havde beundret, lige fra den Dag han overhovedet kunde sætte en Blyant til Papiret.

I sin Ungdoms første Dage havde han med sin Kasse paa Ryggen gjennemvandret Tydskland og Italien som en lystig, letbenet Gut, der svang sin Stok og fløjtede sin Sang

i jublende Begejstring over alt det Nye, det Fremmede, han saae. Med sine store, brune Øjne spejdede han ud i Horisonten, og langt, langt borte kunde han skjælné den mindste Gjenstand, kjende Træer og Dyr og læse de lange Indskrifter paa de smaa Tyrolerværtshuse.

At fæstne alt dette netop saaledes, saa lysende, frisk og skjønt, som han selv saae det, det blev hans Livs Higen og Stræben.

Flittig var han, hurtig til at gribe et Motiv og omhyggelig i at udføre det. Enhver Detaille, som hans skarpe Øje opfattede, satte han paa Lærredet, thi saaledes var Naturen, og saaledes skulde den gjengives af en Kunstner, dersom han ikke vilde haane den Skaber, som i det Mindste kunde forlange, at vi gjorde os Umage, naar vi gjorde et kluntet Forsøg paa at efterligne hans Værk.

Det blev en lang, lykkelig Kunstnerbane for Antonsen. Hans Billeder bleve roste og fandt næsten altid Kjøbere, og hans lyse, sangvinske Natur bar ham over de Skjær, som ikke kunde undgaaes.

Men efterhaanden, som Tiden gik, begyndte en ny Retning, en ny Kritik at dukke op i Malerkunsten, og lidt efter lidt, uden at han selv kunde mærke, hvorfra alle disse

skjulte Pile afskjødes, begyndte Strømmen at gaæ imod ham.

Medens han tidligere altid var bleven omtalt paa den mest anerkjendende Maade paa Grund af sit omhyggelige Studie, hed det nu pludselig, at han var flad og slikket i sin Malemaade, og at der manglede Friskhed i Farverne. I Begyndelsen smilede han ad disse Udtalelser, som han betragtede som forbigaaende Udslag af en yngre Skoles kaade Kritiklyst, men efterhaanden blev Betegnelsen i stærkere eller mildere Form klæbende ved ham overalt, og selv om han stadig kunde sælge sine Malerier til høje Priser og have sit gode Udkomme, saa angreb det dog en saa ærekjær og sand Natur som hans, at hans Arbejder atter og atter kaldtes Glandsbilleder. Han blev pirrelig og nerveus, og det gik ikke mindst ud over den lille Anna, som han havde taget i Huset til sig som sin Datter.

Selvfølgelig havde den unge, fixe Dame, der fra sin Barndom kun havde hørt og talt om Kunst, ogsaa Interesse for den, og hun var paa en Maade med i det Frimurerlaug, der lader Alle af Standen finde hinanden og kjende hinanden.

Og saaledes havde ogsaa hun, der var

saameget henvist til sig selv, under hyppige Vandringer mellem Charlottenborgs Malerier, truffet en ung Mand; med hvem hun strax havde talt og diskuteret.

Først hun traf ham, havde han en flagrende Hawelock og stor Bulehat. Han havde faaet et Billede refuseret og var yderst radikal i sine Meninger.

I denne Periode tiltalte han hende ikke særlig. Saa rejste han bort.

Han kom tilbage, fik udstillet, fik solgt, blev mindre hidsig i sine Angreb, mindre søgt i sin Adfærd og Klædedragt.

Medgangen og Anerkjendelsen bragte Ligevægt i hans tidligere forcerede Gemyt og lod hans Karakters gode Sider træde frem. Saa bleve de hemmeligt forlovede.

Medens Tiden gik, blev den gamle Maler mere og mere fortørnet paa den nye Retning, der traadte alle hans Ungdoms Forestillinger og Idealer flade, og der gik ikke en Dag, uden at han tordnede løs mod denne Modernisme, som saae Alt i det samme graa, udviskede Skjær, hvori alle Enkeltheder flød saaledes sammen, at han syntes, det maatte være malet af en drukken Mand.

Disse daglige Byger forskrækkede den unge Pige og skræmte hende bort fra den

Fortrolighed, som burde have været naturlig overfor hendes Velgjører. Men en Dag maatte det jo komme, og det kom ogsaa paa Foranledning af den gamle Maler selv.

»Hør, lille Anna,« sagde han en Aften, da han havde faaet tændt sin korte Stump-pibe og sad og smøgede i en Krog af det hyggelige Atelier, »jeg bliver snart gammel. Har Du egentlig gjort Dig nogen Forestilling om, hvad Fremtiden vil bringe Dig? Ganske vist har jeg jo i Tidens Løb sparet nogle Penge sammen, og Du veed selvfølgelig ogsaa lige saa godt som jeg, at Du skal have det, jeg efterlader mig. Det er en ringe Æresgjæld, som jeg maa betale, fordi min Gnavenhed har tæret paa Din Ungdom og Dit gode Humeur.«

Anna rejste sig, gik hen til den Gamle og slog Armene om hans Hals.

»Det maa Du ikke sige, har jeg med min Ungdom kunnet gjengjælde en lille Smule af alt det, som Du har gjort for mig, saa veed Du, at Ingen er lykkeligere derover end jeg.«

Maleren klappede kærligt hendes Haand og sagde: »Na, ja, ja, min lille Ven, lad nu det være godt. Men for at komme tilbage til det, vi talte om, har Du tænkt Dig noget

Perspektiv for Din Fremtid. Jeg har jo egentlig begaaet en Forbrydelse mod Din Alder ved at leve saa ensomt her som et Murmeldyr. Du skulde jo have havt Anledning til at omgaaes Dine Jævnaldrende, der bedre end jeg kunde have forstaaet Dig.«

»Kjære Onkel,« sagde Anna og rødmede let, »jeg har alligevel fundet min Skjæbne. Den kommer jo dog til den, den skal.«

»Hvad mener Du med det? Vil Du ikke udtrykke Dig noget tydeligere. Skal det sige, at Du er bleven forlovet?«

»Ja, Onkel.«

Den Gamle saae op paa hende med en Blanding af Forundring og Spænding.

»Hvad er han?«

»Maler, ligesom Du.«

»Ligesom jeg! Ja, det er jo allerede Noget, men det er en vanskelig Vej, rig paa Skuffelser, og det er ikke Alle, der have Held paa den Bane. Men ganske vist, det er jo altid bedre end en Skomager eller Skræder, hvis han da ellers duer Noget. Hvad hedder han?«

»Ja, kjære Onkel,« sagde Anna, der mærkede, at Uvejret nu trak op, »Du deler vistnok ikke i Et og Alt hans kunstneriske Syn. Men jeg forsikrer Dig, at det er en

dygtig, energisk ung Mand, som altid omtaler Dig med den største Respekt.«

»Naa, ingen Omsvøb,« sagde den Gamle og rynkede Brynene, »lad mig hellere strax faae at vide, hvad han hedder.«

»Gotfred Møller,« sagde Anna tøvende.

»Gotfred Møller!« udbrød den Gamle og foer op som stukket af en Bremse. »Det var ham, der ifjor udstillede det grusomme Billede med Brakmarksjord og Kartoffelplanter. Nej, Tak, saadan en Svigersøn skal jeg dog ikke have Noget af. Ser Naturen saadan ud? Aldrig, aldrig i Evighed. Den er lys og skjøn og ikke saadan en Kul-tegning med blaa Tørverøg over.«

»Men det er jo hans Syn derpaa,« indvendte Anna stilfærdig.

»Det er mig ligemeget. Naturen ser ud paa en bestemt Maade, og saadan maa den se ud for ham som for mig. Den der ikke maler den, som den er, han er en Løgner, en Hykler, der lefler med en bestaaende Smag. Nu male de Alting blaat, som der var en Tid, da man malede sine Stykker i Brunt, fordi de gamle Nederlændere havde gjort det, men deres Billeder havde rigtignok kun faaet dette Skjær i Aarenes Løb paa Grund af Fugt. Nej, nej, Du er for god til

en saadan Fusentast, en saadan Modejæger og Smagsfordærver. Den, der lyver i sin Kunst, Livets højeste, skjønneste Opgave, han lyver i sin Sjæl, i sin Overbevisning, sin Opførsel. Hans Hjærte og Tunge ere ikke ærligere end hans Pensel. Den Mand maa Du slaae af Hovedet.«

Den gamle Maler havde talt sig op til en Iver, der stod i virkelig Modsætning til hans ellers saa venlige og milde Karakter.

Han blev lidt efter lidt rolig, men det var en usædvanlig kold, afvisende Tilknappethed, mod hvilken Anna intet Attentat vovede at gjøre,

Saaledes endte den første Samtale.

*

*

*

Foraarsudstillingen kom, og Gotfred Møllers to Billeder bleve almindeligt fremhævede som særdeles dygtige Arbejder, om de end vare noget udflydende og taagede.

Den gamle Antonsen maatte da hen at see dem. En Formiddag gik han ganske alene op paa Charlottenborg og tog Malerierne i Øjesyn. Det havde han ikke gjort i de sidste Par Aar, han havde ladet sig nøje dels med Referat paa anden Haand, dels med, hvad der tilfældigt faldt paa hans Vej.

Han maatte indrømme for sig selv, idet han fra Trappen traadte ind i den store Sal med Ovenlys ned over de talrige Billeder, at her virkelig var meget Godt, Ungt og Friskt.

Men der var alligevel paa den anden Side Saameget, som han ikke kunde forsone sig med, som han ikke kunde forstaae, om det var Spekulation eller Ærlighed.

Saa naaede han da til Gotfred Møllers to Billeder. Han stod længe, meget længe foran dem og undersøgte dem nøje. Landskabet, det var jo netop ogsaa hans Genre. Han kunde ganske vist see, at der var ikke saa lidt Dygtigt i Tegningen og den rent tekniske Behandling, men var det Natur? Eller var det ham selv, som Livet igjennem havde bedraget sig? Nej, det var umuligt, i hvert Fald havde Vorherre ikke narret den, hvem han havde givet Evner til at see med den gamle Skoles Øjne.

Det var alligevel med blandede Følelser, at Antonsen forlod Charlottenborg, og i hvert Fald var det en Mærkelighed, at han aldeles ikke havde opsøgt sine egne Billeder.

Da han den Eftermiddag kom hjem, var han ualmindelig venlig og imødekommende mod Anna, der godt vidste, hvor han havde

været, og derfor havde belavet sig paa en større Udladning,

Antonsen satte sig hen ved Staffeliet og tændte den lille Pibe, hvad han aldrig gjorde om Formiddagen, uden at han var i særdeles godt Humeur. Han sad og malede endel planløse Streger paa Kryds og Tværs, saa pludselig saae han op og sagde: »Hvad skal vi have til Middag idag?«

»Svinerygsuppe.«

»Se se, det er da Mad, man kan blive klog paa. Lad os saa faae en Flaske af den gamle Bourgogne op. Hvad Herregud, vi have da Raad til at flotte os en Smule.«

Da de vare komne tilbords, begyndte Onkelen selv:

»Naa, har Du seet Noget til Din Møller i den sidste Tid?«

Spørgsmaalet kom Anna temmelig overraskende.

»Ja—a!« svarede hun noget langtrukket.

»Naar Du næste Gang seer ham, kan Du jo spørge ham, om han ikke har Lyst til at see herop en Aften. Skal vi sige paa Fredag?«

»Mange Tak skal Du have, Onkel.«

»Aah, det er saamænd ikke Noget at takke for, jeg lover Intet, men jeg vil dog nok see, hvordan han tager sig ud.«

Anna var baade glad og ængstelig ved Mødet. Hun vidste, at de Begge, ligesom alle Kunstnere, bleve hidsige i Diskussionen, saasnart det drejede sig om den personlige Opfattelse, og hun bad indtrængende Møller om ikke at være for halsstarrig i sine Meninger.

Selvfølgelig lovede han det. Begyndelsen af Aftenen gik da ogsaa ganske godt. Men efter Bordet, da Piberne vare tændte, og Toddyerne satte frem, begyndte Antonsen at komme i Krigshumeur.

Særlig hensynsfuld var han ikke i sine Udtalelser overfor den nye Skole, som han beskyldte for at have ført Løgnen og Bedraget ind i Kunsten. Til Annas Skræk vare de snart i Haarene paa hinanden, saa Gnisterne røg fra dem. Men da Klokken var 11, og Møller skulde til at bryde op, var Stemningen dog mindre kolerisk, end man efter de hvasse Ord skulde have ventet, og idet den gamle Maler bød Godnat, sagde han.

»Jeg vilde gjerne troe paa Dem, men jeg maa see at faae et Bevis for, at De virkelig

er ærlig i Deres Kunst. Nu kunne vi tale videre en anden Gang.«

Da Møller var gaaet, sagde Onkelen: »Jeg forstaaer ikke de unge Pigers Smag nu til Dags. I min Tid vilde de have en ung, smuk Mand med klare Øjne og frisk Teint, men nu lader det næsten til, at de foretrække de blege og rødhaarede; for rødhaaret og rødskjægget er Møller nu, om Du nok saameget kalder ham brun, og saa har han Næseklemmer! Næseklemmer, fy for Pokker, dem var der ikke Andre end Gouvernanter, der gik med i min Tid!«

De Næseklemmer glemte Antonsen ikke i de første Dage. Men en fornyet Samtale med Møller blev der ikke Noget af, thi kort efter blev den gamle Maler angrebet af en Øjenbetændelse, der næsten truede med helt at berøve ham Synet. Under Sygdommen blev hans Sind ualmindelig blødt og godlidende. Han talte ofte med Vemod om den Dag, da Naturens store Bog, som han aldrig var bleven træt af at granske i, skulde lukkes for ham, og han skulde gaae om, medens Lyset var dødt omkring ham.

Anna trøstede ham, saa godt hun kunde, med, at det ikke vilde blive saa slemt. Han hørte med et Smil paa hendes kjærlige Ord,

saa sød hun var, han vilde ogsaa gjerne opmuntre hende lidt i disse for hende saa lange, triste Timer.

Saa spurgte han hende en Dag, hvorledes det gik Møller.

»Han er saa glad. Han har havt Stipendium til Paris og har faaet Medaille paa Salonen.«

»Salonen! Hm, ja hvad kjende vi gamle Malere til den! Nu skal jo Alt have sin Daab dernede. Kan hænde, vi hellere maatte fordybe os noget mere i os selv.«

Vinteren gik, Foraaret kom, og Træerne begyndte at grønnes. Møller havde været en hyppig Gjæst.

Maleren Antonsen var atter kommen oven Senge. Øjnene vare blevne nogenlunde helbredede, men de havde ikke deres gamle Synsevne, og skulde han see paa lidt længere Afstand, maatte han bruge Brillen.

De første Gange, han ved Annas Arm foretog en Spadseretour, saae han sig helt forbauset omkring. Han glædede sig over den friske Luft, men det, han saae, var vel det Samme som før hans Sygdom og dog noget Andet. Alt var ikke længere klart og skarpt. Selv Skiltet hos Bageren paa Hjørnet, hvor han før havde kunnet læse hvert eneste

Bogstav, var nu en sammenløbende, taaget Masse.

»Kommer Møller ikke og hilser paa mig, nu jeg er bleven rask. Han var saa flink til at komme, medens jeg laa syg.«

»Jo, det vil han saa gjerne.«

Da saa Møller kom, rakte han ham venligt Haanden.

»Jeg er glad over at finde en Støtte for lille Anna i hendes Fremtid hos Dem, thi jeg er nu en Invalid i Kunstens Tjeneste. At De er ærlig efter Deres Syn — og efter Andres kan og maa man ikke være det — begynder jeg nu at forstaae. Ikke blot Temperamentet har forandret sig i Slægten, men ogsaa det rent fysiske Blik. Vi Gamle saae frejdigt ud i Luften uden Visir for Gluggerne; nu stirre I fra Barnsben paa Akademiet gjennem Næseklemmernes Glas, der forvansker og afbleger det sande Billede. Men Ingen kan male Andet, end hvad han ser. Giv mig saa Haanden, Møller, og Tak for al Venlighed. Lad mig nu see, I blive lykkelige, og gjør for Kunsten, hvad De kan,«

»Ja, De kan da ogsaa arbejde for den endnu.«

»Nej, jeg har nedlagt min Pensel. Som jeg nu seer Naturen, synes jeg, det vilde

være en Vandalisme mod den at afbilde den.
Det vilde være det Samme som at portraitere
En, der havde Kopper. Lad saa det Skjønne
gaae af Mode, jeg haaber paa dets Gjenfødelse
og vedbliver at elske det.«

FRU HYGÆA.

Nej, min gode »Mor Nikolaj«, sagde Præsten, det kan ikke nytte Noget, der bliver ingen Plads ledig for det Første. Nu maa I ikke plage mig mere.

— Jamen, Deres Velærværdighed, indvendte »Mor Nikolaj«, baade Rektorinden og Inspekteurs Fruer have lovet at interessere sig for mig, og naar saadanne Folk...

— Det kan ikke hjælpe Noget; om saa Alverdens Rektorinder og Inspekteurfruer havde tilsagt Dem deres Bistand, saa er og bliver der ingen Plads og dermed Basta.

— Men hvem troer Deres Velærværdighed da, at jeg skal henvende mig til for...

— Jeg troer ikke, De skal henvende Dem til Nogen. Der er ikke Noget at gjøre

i Øjeblikket, hvis ikke Fru Hygæa ønsker det anderledes.

— Men hvor boer hun, Deres Velærværdighed, det kunde jo være...

— Snak! sagde Præsten, — gaae nu bare, saa skal jeg see, hvad jeg kan udrette.

Dermed tog han igjen fat paa sin Bog og lænnede sig mageligt tilbage i Stolen, der stod ved Siden af Skrivebordet. »Mor Nikolaj« betragtede en Stund den læsende Gamling, der sad der saa veltilfreds midt i den skarpe Lysning, som Kontorlampen tegnede i det mørke, hyggelige Rum. Saa knixede hun ærbødigt og forsvandt gennem Døren for at faae sin Middagsmad ude i Kjøkkenet.

Men medens hun sad paa Kjødblokken i det kalkede Rum, hvor Messingfadene lynede langs Væggens Tallerkenrække, og Kokkepigens røde Arme arbejdede med Gryderne i Vasken, tænkte hun uafbrudt paa den mystiske Fru Hygæa, hvorom Præsten havde talt, og næsten uden at smage spiste hun de Levninger, som hun hele Dagen havde gaaet og glædet sig til.

*
*
*

»Fru Hygæa« var Præstens Kjæphest.
Han tilhørte en Tid, der hellere brugte

Latin end Dansk, naar den skulde udtrykke sine Tanker med rigtig Fynd.

Ordet var faldet ham paa Læberne i en heftig Diskussion, og da det havde gjort en vis Virkning, benyttede han det med Forkjærlighed, selv naar han ikke havde nogen Grund til at troe, at det blev forstaaet.

Slagordets Oprindelse laa noget tilbage i Tiden. Det var født paa et Møde i en af de Bestyrelser, hvori Pastoren havde Sæde. Ordskiftets Grund var Ombygningen af Byens »Hospital«.

Den gode Stad havde nemlig engang i længst forsvundne Tid havt en Munkeorden, som i Stedet for at opfylde de Pligter, som dens hellige Løfter paalagde dens Brødre, tillod sig forskjellige Udskejelser, der ogsaa viklede de unge Borgerdøtre i deres Garn.

En skjønne Dag blev man imidlertid kjed af Munkene, kastede dem paa Porten og inddrog deres Rigdomme. For Pengene oprettede man en finere og en tarveligere Stiftelse. Forskjellen holdt sig gjennem Aarhundreder, thi et Aristokrati giver aldrig slip paa sine engang erhvervede Prærogativer, og medens Beboerne af den fornemste Stiftelse stadig gik under Navnet »Klosterfrøkener«, naaede Indbyggerne i den anden

aldrig højere end til »Lemmer«. Det var nu engang Noget, som ikke lod sig forandre.

»Lemmernes« Stiftelse laa nede ved Kirken.

Det var en lang, graa Bygning uden Prydelse eller Sirater. Beboerne opholdt sig i store Fællesstuer med Alkover og brede gammeldags Ovne midt paa Gulvet. Vinduerne havde ikke været aabne i Mands Minde, de Gamle vilde have betragtet det som en Dødsynd at lukke »den gode Varme ud«, og i flere af Fagene vare Rammerne spigrede med Søm til Sprosserne, og der var lagt Vat imellem, som hermetisk stængede hvert Vindpust ude.

Paa denne Maade følte de gamle, svage-lige Stakler sig som i Paradis. Fyldt med en saadan »Pottevarme« drømte de sig Himmerig i deres store, bløde Senge; for dem kunde Vorherre ikke indrette det paa nogen bedre Maade.

I Vinduerne blomstrede Gyldenlakker og hvide Kaktus i denne Drivhusatmosfære, som vare de hjemme under deres eget Himmelstrøg, og Omegnens Baronesser og Grevinder købte Aflæggere hos »Lemmerne«, der betragtedes som Mestre i Havekunsten.

De smaa, ofte heftige Batailler om Retten til det lille Hul over Skorstensilden havde endog deres Tiltrækning i disse ensformigt rolige Omgivelser.

Saa døde den gamle Distriktslæge, og som embedsmæssigt, selvvalgt Medlem kom hans unge Søn, der fulgte i hans Plads, ind i Hospitalets Bestyrelse.

Han var *Doctor medicinæ*, var anset som en fremragende Hygiejniker og havde rejst det halve Europa rundt for at studere Sundhedsvidenskaben.

Mellem ham og den gamle Pastor kom Kampen til at staae i et af de første Møder, som Bestyrelsen holdt.

Som samvittighedsfuld Mand havde Doktoren inspiceret »Hospitalet« og havde efter sin Overbevisning fundet Sundhedstilstanden i højeste Grad uforsvarlig. De gamle Mennesker pintes i en Luft, der var værre end Helvedes. Den var fyldt med Bakterier og Smitstof, der var nok til at dræbe den halve By, og det var et rent Vidunder, at ikke alle disse Stakler allerede laa paa Kirkegaarden.

I Tilfælde af en Epidemi vilde man her have en sand Pesthule, hvor Sotens glubske Hunde vilde opslaae deres Hovedkvarter.

Da »Hospitalet« havde Penge nok, maatte han ikke blot som den, der var sat til at varetage denne Stiftelses Interesser, men ogsaa i hele Byens Navn fordre, at den gamle Bygning blev nedreven og erstattet med en mere tids- og sundhedssvarende.

Det var under den Diskussion, der derefter rejste sig, at Blodet kogte op i den gamle Pastor, som Alle tidligere havde betragtet som et udbrændt Krater.

Han havde gennem mange Aar lært sine Sognebørns Fornødenheder at kjende, og medens Rødmen atter kom tilbage paa den gamle Mands rynkede Kinder, slog han i Bordet for den unge Læge og bekjæmpede hans Sundhedstheoriens Almengyldighed.

Med Fagter saa iltre som en ung Students sluttede han sin eneste længere Tale i Bestyrelsen: »De har ingen Gud, det veed jeg allerede, men til Gjengjæld kaster De Dem som en Katholik for Fødderne af den Madonna, der har ligesaa mange Væsener, som hendes Dyrkere have Interesser. For Dem er hendes Attribut en Slange, der drikker af en Skaal, og hendes Navn er: Fru Hygæa. Men som alle Fruentimre er hun træsk som sin Slange og lokker sine Tilbedere til blind Beundring af sine Yndigheder.«

Doktoren trak paa Skuldrene som den, der føler sig saa overlegen, at hans Standpunkt ikke trænger til Grunde. Skjøndt de Fleste af den gamle Bestyrelse i Diskussionsøjeblikket stod paa Pastorens Side, fik den unge Læge dog overbevist Majoriteten paa Tomands Haand i private Samtaler ved i Videnskabens og Sandhedens Navn at appellere til deres anerkjendte gode Forstand og skarpe Hoved.

Da Afgjørelsens Dag kom, gik Afstemningen den gamle Pastor imod, og med een Stemmes Majoritet besluttede Bestyrelsen at bygge »Hospitalet« om og opføre en ny Bygning efter Nutidens Fordringer.

Det var en Dag i December, »Mor Nikolaj« var hos Præsten.

Den ny Stiftelse var lige bleven færdig. Den rummede netop saa mange Pladser som den gamle, fordi Statutterne ikke tillod flere.

I den nærmeste Fremtid skulde Overflytningen ske til de nye Lokaler. De vare byggede efter alle den sidste Hygiejnes Regler. Det var store, luftige Rum, kun med Plads til et enkelt Lem i hvert.

Der var indviklede Ventilationsapparater af sidste Konstruktion, der sugede den daarlige Luft til sig som Iglar.

I Stedet for Kakkellovne var et prisbelønnet Varmeapparat anbragt i Kjælderen, Temperaturen kunde aldrig overskride det for Sundheden mest heldbringende Antal Grader, og overalt var der Jernsenge med Krølhaarsmadratter uden de gamle Himle og uden de Masser af Dyner, som man havde vadet i overalt i det tidligere »Hospital«.

Ogsaa for Madlavningen var der sørget. De fordums ubekvemme Ovne vare erstattede af rummelige, hvidmalede Kjøkkener med rigelig Plads for den Enkelte, og uden at Madlugten kom op i Stuerne.

Doktoren havde været Sjælen i det Hele, medens Pastoren lod, som om han aldeles ikke mærkede Noget. Han havde nu sine egne Tanker om den Sag.

*

✱

*

Det var bleven Juleaften, rigtig som den skulde være, med Is paa Fjorden og Rim i Trætoppene.

Ud fra den store Kirkes Vinduer skinnede Lyset fra de talrige Gasblus. Hele Byen trængtes derind, medens Kokkepigerne vare alene hjemme for at passe Grøden og Gaasen, til Herskaberne kom tilbage.

En højtidsfuld Stemning hvilede over det store, oplyste Rum.

Orgelets mægtige Toner vare forstummede under Hvælvingerne. Korsangens sidste, vibrerende Lyd var død i Buernes Runding, og med langsomme Skridt gik Præsten ud af Sakristiet gennem den juleglade Menighed.

»Mor Nikolaj« havde fundet en Plads paa hans vante Vej, og med det halvt søde, halvt ynkelige Smil, der saa ofte er egent for gamle Koner, fik hun trods sin tilsyneladende Beskedenhed trængt sig frem i forreste Række.

Den gamle Præst standsede foran hende og lagde blidt sin Haand paa hendes tyndslidte Shavl.

»Moerlil, nu er der godt Haab, Fru Hygæa har været Eder naadig.«

Den gamle Kone greb Præstens Haand og kyssede den trods hans Modstand.

»Gud være lovet, Deres Velærværdighed, jeg skal indflette hende i mine Bønner til den gode Vorherre.«

»Gjør det,« sagde den gamle Præst ikke uden Lune i det lille Smil, der krusede hans Læber, »hun kan trænge dertil, hun har store Synder paa sin Samvittighed.«

»Mor Nikolaj« sjokkede hjem i sin lille Gyde med Haabets foraarsgrønne Forvent-

ning i sit gamle Hjerte. Men hvem den Frue var, der var mægtigere baade end Rektorens og Inspekteurens og dog havde saa svære Synder paa sin Samvittighed, det gik over hendes Forstand og — ind i Præstens.

Men i »Hospitalet« var Julen ikke hyggelig som sædvanlig. Ingen lun Faddersladder i de store Fællesrum, ingen Smaaskænderier ved Kaffegildet om de brede Ovne, hvert Lem sad og krøb sammen i sin Overflod af Plads uden de ulmende Gløder og det syngende Vand, der er det Skjønneste for en gammel Kones Øjne og Ører.

Livsnerven varskaaret bort fra »Lemmerne« som fra Gyldenlakkerne og Kaktusserne, der duknakkede tabte deres Blomster under Ventilationens Pust.

*

*

*

Nytaarsaften kom det glade Budskab ind ad »Mor Nikolaj«s forfaldne Dør i det snevre Stræde. Ønskernes Maal var naaet, hun kunde flytte ind i Stiftelsen. Fru Hygæa havde holdt sit Løfte. Et Lem var dødt.

Og paa det første Byraadsmøde i det nye Aar holdt Doktoren atter en af sine »store« Taler til Fordel for en Ombygning af »Fattighuset«.

Den gamle Bygnings Tilstand var skandaløs, og Beboerne vare for lade og ligegyldige til selv at ville gjøre deres til at fremkalde en Forandring.

Derfor tog han Ordet for dem. En privat Stiftelse havde taget Initiativet og givet Exemplet. Byen maatte følge efter, den burde ligesom det nye »Hospital« vise, at i denne Kommune vilde man Arbejde og Fremskridt med Udluftning af Fordom og Slendrian i de gamle, spindelfyldte Kroge.

Og medens Doktoren argumenterede i Byraadet, trak den gamle Pastor stilfærdig sin Præstekjole paa i sin Bolig.

For anden Gang i den forløbne Uge lød Malmklokkernes Tunger i den lydlette Frostdag for at kalde ham til hans sidste Pligt mod et af de gamle »Lemmer« fra det nye Hospital.

DEN TUNGNEMME STÆR.

Maleren Holm sad overtværs paa en Stol midt i det store, hyggelige Atelier og fløjtede Melodier af »Lykkebarnet«: »Jeg troer paa onde Aander.«

Hver Gang han var naaet et Par Strofer ind i Melodien, begyndte han forfra, stadig understregende hver Tone. Saaledes havde han nu siddet i næsten een Time, og lige-meget havde det hjulpet paa det lille, sorte Kræ, der sad paa sin Pind i Buret foran Stolen. Den gloede lige ud i Luften med sine smaa, udtryksløse Øjne, som om det Hele slet ikke kom den ved, men fra dens Strube hørte man ikke en Lyd. Af og til pudsede den Fjerene, knækkede en Melorm

i Næbet og fløj med et lille, drilagtigt Slag med Halen over i den anden Side af Buret.

Han rejste sig ærgerlig, satte Munden lige hen til Stængerne og brølede: »Fæhoved«, og derpaa kylede han Stolen hen ad Gulvet og begyndte at gaa frem og tilbage.

Det var en kjedelig Historie. Han havde havt det smaat nok en Tid, nu begyndte det at gaae godt, og han havde regnet ud, at der nu uden Risiko for Fremtiden kunde blive Raad til at holde Bryllup. Han troede, Svigerfaderen skulde blive rigtig glad ved denne Meddelelse, men i Stedet for at svare, opførte han en højst mærkelig Komædie.

Efterat have bedt sin tilkommende Svigersøn tage Plads, gik den gamle Naturhistorielærer hen i Hjørnet af sit Arbejdsværelse. Omgivet af udstoppede Dyr og Glas med de besynderligste Firben og Fisk, stod et stort Bur, fuldt af alle mulige Smaafugle, der kvidrede og fløjtede, saa lang Dagen var. Uden denne Koncert var det Overlæreren umuligt at arbejde. Hele Dagen kunde han sidde foran Buret og smaasnakke med de mangefarvede Fyre derinde bag Stængerne. Han elskede dem, som kunde de have været hans Børn, og denne Kjærlighed var voxet.

efterat han havde maattet tage sin Afsked fra Skolen.

Han lukkede en lille Laage i Buret op og rakte Fingeren ind. »Peter!« kaldte den Gamle, og et Øjeblik efter sprang en lille, sort Stær ned og satte sig paa Haanden. Overlæreren tog et lille Bur frem under Bordet og puttede Peter ind i det. Derpaa stillede han det foran Maleren og begyndte et længere, docerende Foredrag:

»I de Aar, jeg har haft alle disse smaa Kammerater, har det været min største Fornøjelse, at lære dem alle Slags Kunststykker, og det er min Overbevisning, at Intet mere end dette er en Maalestok for en Mands Taalmodighed og Energi.

Naar en Maler, der lige til sin Død skal skaffe sig og Sine Udkommet ved dagligt anspændende Arbejde, skal til at gifte sig med min Datter, maa han give mig et bestemt Bevis paa, at han baade har Taalmodighed til at finde sig i alle hendes Smaaluner og Energi til at kunne forsørge hende uden at opgive Kampen for Existentsen.

Tag nu den lille Fyr, han hører ganske vist ikke til de Letteste, men helt uden Talent er han ikke. Behold den, saa længe De vil, men i den Tid maa De ikke komme

her i mit Hus og heller ikke paa anden Maade see min Datter. Den Dag, De bringer mig den tilbage, og den kan fløjte Melodien af »Lykkebarnet«: »Jeg troer paa onde Aander«, saa skal De faae min faderlige Velsignelse til Brylluppet og 4000 Kroner til Udstyr.

Dermed Basta.«

Maleren vilde gjøre Indvendinger, men Overlæren afbrød ham: »Har De ikke engang Energi til at forsøge, saa er det nok bedst, at vi opgive det Hele med det Samme.«

Holm sukke. Der var ingen Udvej, og saa sjokkede han af med Buret under Armen.

Nu havde han siddet i 8 Dage og anstrængt sig, men ligemeget havde det hjulpet. Hvad skulde det dog blive til. Han sank udmattet ned paa Sofaen. Engang imellem rejste han pludselig Hovedet, han syntes, Fuglen derhenne begyndte at fløjte, men det var kun Hjærnespind, den sad ligesaa urokkelig som før og gnaskede paa sine Melorme.

Det bankede sagte paa Sidedøren ud til Gangen. Maleren foer rask i Vejret, han kjendte denne Lyd, som han nu ikke havde hørt i 8 Dage, og han lukkede hurtigt op.

»Marie! hvor tør Du komme her?«

»Aa Snak,« sagde hun og tog Hatten af det lille, gullokkede Hoved og slængte den hen i en Stol. »Hvordan gaar det, Du store Dyretæmmer?«

»Forfærdeligt, det Bæst siger ikke et Muk!«

»Men det er jo skrækkeligt, jeg bliver saamænd ikke gift, før jeg er 90.«

»Du er da kun 20 endnu.«

»Tak skal Du have. Paa otte Dage har den ikke lært en Tone. Skal det blive saaledes ved, kan det da vare 100 Aar, om det skal være, inden den lærer hele Melodien.«

»Du kan sagtens gjøre Nar, troer Du, at Du kunde lære den Noget?«

»Det kunde vel ikke være saa vanskeligt,« og Marie stillede sig med Hovedet fremover og begge Hænder paa Knæerne foran Buret, og medens hun idelig vædede Læberne med Tungen. Hun fløjtede nydeligt, fint og dybt, medens Holm betragtede hende med stum Henrykkelse.

»Mon Din Fader ikke er tilfreds, naar jeg viser ham, at jeg har lært Dig at fløjte.«

»Jeg troer Du vil,« sagde hun og saae næsten forskrækket hen paa ham med sine store, blaa Øjne. »Det maa han rigtignok ikke vide Noget af. Men nu skal jeg sige Dig, hvad jeg egentlig vil Dig. Fader

kommer herop idag for at høre, hvor langt Du er naaet paa de 8 Dage.«

»Aah, det er for galt med ham, han har ikke Andet at bestille end at finde paa saadan noget Galmandsværk.«

Der blev en Pause. Holm kiggede op i Luften, og Marie stillede sig foran Buret og betragtede Stæren: »Uh, Dit lille, væmmelige Dyr,« i det Samme sagde hun lyttende: »Der er Fader, jeg kan høre ham hoste nede i Gangen. Nu gjemmer jeg mig henne bag Skjærmbærdet, jeg vil dog nok høre, hvordan du klarer Dig med ham.«

»Nej, gaa hellere,« sagde Maleren, men Marie havde allerede i en Fart snappet sin Hat og var løben om bag et af Atelierets store, kinesiske Skjærme.

Lidt efter bankede det paa Døren. Holm lukkede op. »Goddag, Herr Overlærer,« og den Gamle traadte ind. —

*

*

*

»Goddag! Kan jeg sige Goddag Svingersøn?«
Han hængte strax Frakken fra sig og iagttog med spændt Interesse den lille Fugl.

»Naa, hvordan gaaer det?«

»Jo, saamænd,« svarede Maleren, »særlig lærenem er den jo ikke.«

»Desto større er Triumfen, naar det lykkes,« og Overlæreren satte sig overtværs paa en Stol tæt op til Buret og begyndte at fløjte med nogle lange, kaldende Toner. Holm iagttog ham med et Smil, han vidste bedst, hvilket rigt Resultat der var at vente af Anstrengelserne. Han gik en Gang frem og tilbage over Gulvet og standsede, som om han vilde sige Noget, men den Gamle afbrød ham hurtigt:

»Ti stille! Naar den ikke faaer Ro, kan den naturligvis ikke synge,« og han begyndte atter at fløjte lokkende og indsmigrende.

Maleren betragtede opmærksomt den ihærdige Dyreven. Det var øjensynligt, at han stod i den Formening, at Fuglen allerede havde lært, hvad den skulde, og at det irriterede ham, at han ikke kunde faae den til at komme frem med Tonerne. Hvorfor skulde han ikke lade ham blive i Troen? Holm slog derfor pludselig om i en anden Tone. Efterat have staaet lidt, sagde han pludselig:

»Det er da mærkeligt, at De ikke kan faae den til at synge. Før, da jeg prøvede, gik det fortræffeligt.«

»Saa!« sagde Overlæreren halvt ærgerlig.
»Kan De da faae den til det?«

Da Komedien nu engang var begyndt, var der ingen Grund til at opgive den. Maaske nærrede Holm ogsaa et ubestemt Haab om, at der pludselig skulde skee et Mirakel, og at Stæren paa en eller anden gaadefuld Maade vilde give det fra sig, som han nu i alle disse Dage havde søgt at stoppe ind i dens lille Hoved. Nok er det, at han virkelig stillede sig op ad Buret og begyndte at fløjte, som om han intet Øjeblik nærrede Tvivl om, at Ekkoet vilde svare ham inde bag Gitterstængerne.

Men Stæren forblev fuldstændig følelsesløs for alle Angreb og sprang fra den ene Pind til den anden, medens den slog næsvist med Halen.

»Nej, idag lader den ikke til at være i Humeur,« sagde Maleren fortrædelig. »Det er altid saadan, naar der er Fremmede tilstede. Om Natten kan jeg høre den fløjte, saa det ikke er til at høre Ørenlyd.«

»Troer Du, det generer den, at jeg er her?« sagde Overlæreren tøvende.

»Ja, det veed Gud, jeg troer.«

»Lad os saa gaa udenfor. Det er meget rigtigt, de Smaafyre skal overlades til sig selv. Kom nu her!« Og Overlæreren trak afsted med Svigersønnen ud gennem Døren.

Situationen var saa komisk, at Maleren alene for den Sags Skyld gik med i den, og holdende Døren paa Klem stod de begge To paa Gangen og lyttede spændt.

»Hørte Du Noget?«

»Ja, jeg synes, nej! det var Ingenting.«

»Tys, hvad er det.«

Den stiveste Forbauselse stod malet i Svigersønnens Ansigt, medens Overlæreren henrykt lukkede Øjnene som for at høre bedre. Inde fra Buret lød efter lidt Famlen de bløde, fyldige Toner, der efterhaanden arbejdede sig sammen til en fuldstændig Melodi, og man hørte tydelig de taktfaste Rythmer i: »Jeg troer paa onde Aander.«

Da den sidste Tone var forstummet, styrtede Overlæreren ind i Stuen og greb Buret, hvor Stæren sad ligesaa rolig og uanfægtet som før, uden Vigtighed over det Kunststykke, den havde udrettet.

Overlæreren tog Buret under Armen og trykkede Holms Haand: »Tak skal Du have. Det er storartet! Du har Energi nok, jeg bryder mig ikke om flere Beviser. Mal og bliv lykkelig. Paa Torsdag holder vi Bryllup.« Og ud styrtede han med Buret under den ene Arm og Frakken under den anden, han havde slet ikke Tid til at tage

Overtøjet paa, bare for at komme hjem med sin Skat.

Maleren sank ned paa Sofaen i stum Forbauselse. Det varede imidlertid kun et Øjeblik, før han begyndte at hengive sig til behagelig Selvbeundring. Han havde for Resten hele Tiden tænkt, at det nok vilde komme, og det stod ham efterhaanden ikke fuldstændig klart, om Stæren ikke tidligere havde ladet forskellige Strofer høre, uden at han havde lagt Mærke til det.

Medens han vuggede sig i disse Betragtninger, hørte han pludselig nogle lange Fløjtetoner. Hvad var det? Det var »de onde Aander« om igjen. Et Øjeblik lyttede han forbauset, saa gled der et lyst Smil over hans Ansigt, han rejste sig op og udbredte Armene mod Skjærmbredtet: »Min Sangfugl!« raabte han, og ud bag Dækket viste det lille, gullokkede Hoved med de blaa Øjne sig og kiggede skjælmsk paa ham, der i Øjeblikkets Tummel rent havde glemt Kjærestens Tilværelse.

*

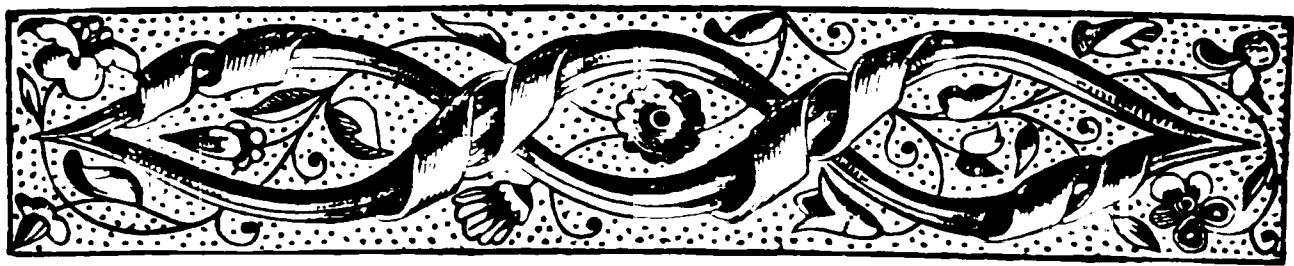
*

*

Brylluppet har været for længe siden, og den gamle Overlærer er henrykt over ikke alene at have Stærer og Kanariefugle i sit

underlige Musæumshjem, men ogsaa et Par smaa, lyshaarede Fyre, der ere ude af sig selv af Beundring over alle »Bedstefader«s mærkelige Ting.

Med særlig Ærefrygt betragte de et lille, sort Kræ, som stadig sidder urokkelig paa sin Pind, thi den omtaler Bedstefader altid i en underlig, hemmelighedsfuld Tone. Han hævder overfor sin Svigersøn, at han af og til kan faae den til at synge, om end med Besvær, men i Hjærtet nærer han en dyb Respekt for Maleren, thi han troer at være kommen under Vejr med, at Stæren nu er døvstum.

FRA FRANKRIG.

I.

KONG AMENOFIS.

Vi vare et Selskab paa tre Damer og to Herrer, der traadte ind i Louvres mægtige, imponerende ægyptiske Samling, hvor den tusindaarige Kunst strømmer En imøde saa frisk som de Sædekorn, der findes i Pyramiderne, og som endnu den Dag idag have Spirekraft, naaer de udsaaes.

Vor Fører var en Læge fra Kejsertiden. Han havde i Skjæg og Manerer en let paa-taget Lighed med Napoleon den Tredie og kunde aldrig tænke sig nogen skjønnere Kvinde end Eugenie.

Han gik fremmed om i Republikkens nye Frankrig med den »ægte« Æreslegion paa den

sorte Figurfrakke, og i det Hjærte, der slog indenfor, nærede han et brændende Had til Tuilleriernes Vandaler. I sin Uvirksomhed havde han paa sine gamle Dage med Interesse kastet sig over Kunst og navnlig den ægyptiske.

Han var derfor næsten for god en Fører for en Tourist, der haster fremad og hader Grundighed som Pest.

Vi standsede foran den lille Statuette af Kong Amenofis den Tredie.

Den var helt oversaaet med Hieroglyfer, hvis underlige, mystiske Billedskrift syntes uigjennemtrængelige Gaader.

»Se her, mine Damer og Herrer,« sagde Lægen, »skal De see Noget, der virkelig har stor Interesse. Paa denne lille Figur, næsten ligesom paa alle Arbejder fra denne Periode, vil De et eller andet Sted finde en glathugget Plet, hvor Noget er slettet ud.

Det er Kong Amenofis den Fjerdes Værk. Han var en dygtig Mand med et sundt og forstandigt Blik. De mange Guder, der hver herskede i sit Distrikt, og som kun forvirrede Folkets moralske Sands, vilde han samle under een mægtig Hersker, der skulde være den sande, eneste Gud, og ganske naturligt

valgte han Lysets og Varmens udtømmelige Kilde, den klare, straalende Sol.

Derefter erklærede han de gamle Guder Krig, og navnlig da Hovedstaden Thebens Gud Amen.

Han forfulgte og udryddede ham med et enestaaende Had. Overalt, hvor han traf Amens Navn, blev det omhyggeligt hugget væk selv i Sammensætninger, og han gik saa radikalt til Værks, at vi næsten ikke have fundet et eneste Arbejde, hvor det er bevaret.«

»Det var dog latterligt,« sagde en af Damerne, »han maa jo have været gal.«

»Det kan De gjerne kalde ham,« sagde Lægen. »Han trængte endog ned i Gravstederne og huggede Gudens Navn bort.«

»Fy, hvor det var stygt.«

»Ja, ikke sandt, og da Skjæbnen nu havde været saa grum at give ham Amens Navn som en Del af hans eget, forandrede han det, skjøndt det havde været Hersker navn i mange Aar i Ægypten.«

»Det har været en underlig En; det var der da Ingen, som nutildags kunde finde paa.«

»Nej!« sagde den gamle Imperialist og pegede med Fingeren i Vejret op mod Salens blankt polerede Marmorvæg; hvori der var tre store, grimme Pletter.

»Veed De, hvad der har staaet?«

»Nej!«

»Napoleon den Tredies Navnetræk. End ikke her, hvor han har sat Frankrig et af de skjønneste Minder, har den misundelige Republik kunnet taale det Navn, som den forfølger ned i Gravene, thi den gale Amenofis den Fjerde hedder nutildags: *Republique Française.*«

II.

SOLDATER.

Bropard havde været en af de tapreste Soldater under hele Felttoget. Det var ikke hans Skyld, at den ulykkelige franske Hær joges fra Nederlag til Nederlag; han havde kæmpet som en Mand i hvert Slag, og han havde været med i adskillige. Men midt i Kampen havde han ogsaa Noget, der lyste op for ham, og som vinkede ham, naar Krigen var forbi, og Fredens Velsignelse atter fik Velstanden til at blomstre i hans dejlige, vinbjærgfyldte Fødeegn.

I den lille Landsby, hvor hans Vugge havde staaet, havde han fra Barnsben leget

med Hotelejerens mørkøjede Datter. Naar de sad sammen paa den høje Stentrappe, talte de om Tiden, naar de bleve voxne Folk, og da de saa vare blevne Voxne, bleve Ordene om deres Kjærlighed færre, netop fordi de begyndte at mærke, at Følelsen var ved at blive Alvor.

Krigen kom og kaldte Bropard bort fra Hjemstavnen; nu var han der atter, denne Gang med sit Regiment. Han brændte af Utaalmodighed, da han marscherede ind mellem de kjendte Smaahuse, og saasnart Tjenesten tillod ham det, aflagde han et Besøg i det lille Hus ved Floden, hvor han havde tilbragt saamangen lykkelig Time.

Huset var fuldt af Soldater og Officerer. Udenfor paa Terrassen sad Menige med deres halve Liter foran sig og den korte Pibe i Munden.

Bropard tog Plads ved et afsides Bord og bestilte sig et Glas. Lidt efter kom Leonie, hun, hvis Billede havde beskjæftiget ham uafbrudt i de sidste Maaneder. Hun saa frisk og prægtig ud som altid, netop saaledes som hun havde staaet for ham i hans vaagne Drømme, men der var blevet mere Fripostighed i hendes Væsen, og den tidligere temmelig bly, unge Pige havde et

Smil og et Ord tilovers i Forbifarten for hver af Gjæsterne. Da hun opdagede Bro-pard, studsede hun et Øjeblik.

»Nej, er Du der,« sagde hun venligt og vilde række ham Haanden. Men i det Samme var der en af Gjæsterne, der kaldte, og hun forsvandt hurtigt ind i Skjænkestuen. Den unge Soldat saa sørgmodigt efter hende, med eet Øjekast havde han seet, at Leonie havde forandret sig meget i den Tid, han havde været borte. Han sad ganske stille og stirrede paa disse højtalende, leende og raabende Folk, som Krigens Demoralisation allerede begyndte at faae Tag i.

Han havde tabt noget af sin frejdige Tillidsfuldhed, da han forlod det lille Hotel for at besøge sine Forældre, men han tænkte dog stadig, at hvad han havde seet, maaske alligevel var falsk opfattet, og at det kun var paa Overfladen, denne Forandring var foregaaet, fordi Leoni i sin Stilling maatte tilfredsstille de Folk, af hvis Søgning Familien skulde leve.

Forældrene bleve henrykte ved at see deres store, smukke Søn komme sund og rask ind til dem. Kaalsuppen med et Stykke Kjød og en stor Kande Landvin kom paa Bordet, de smaa Brødre legede med Charles,

Chakot og Sabel, og Faderen betragtede med Stolthed hans brede Skikkelse, medens Moderen glad trippede frem og tilbage mellem Køkkenet og Spisestuen for at gjøre Alt saa godt som muligt.

Men der blev alligevel ingen rigtig Stemning. Jo mere den gamle Bropard talte og udspurgte Sønnen, desto mere mut og ordknap blev denne, om end han søgte at skjule, at det plagede ham at svare. Faderen, der arbejdede hele Dagen i den friske Luft med sine Folk paa Bjærgene, var ikke vant til at granske Hjerter og Nyrrer; han troede, Sønnen var træt, og fandt det meget naturligt, da han netop selv skulde have sig en lille Middagslur.

»Bliver Du nogle Dage her?«

»Ja, maaske en Ugestid, dersom der ikke kommer anden Ordre.«

»Naa, saa vil jeg lade Dig være lidt alene med Moder. I have vel nok Et og Andet at tale om.«

Og dermed gik gamle Bropard ind og lagde sig.

Det kunde nok være, at Charles og Moderen havde Adskilligt, som de kunde have Lyst til at snakke sammen om.

De satte sig udenfor, hvor den grønne Vinranke slyngede sig op over den hvide Mur, og Samtalen faldt hurtigt paa Leonie, thi Moderen havde ikke været længe om at læse sin Drengs Tanker.

Da Bropard om Aftenen gik hjem til sit Kvarter, var han endnu mere indesluttet end før.

*

*

*

I de nærmeste Dage kom Bropard hyppigt i den lille Vinstue under Hotellet. Leonie var altid optaget, og det var ham umuligt at faae talt ordentligt med hende.

Endelig en Aften, da Skodderne vare satte for Vinduerne i Forretningen, traf han hende paa Spadseregangen nede ved Floden. Hun søgte først at undgaae ham, idet han pludseligt drejede om et af Vejens Hjørner, men da hun mærkede, at det var umuligt, gik hun rask imod ham og sagde med sin tillærte Opvartningspigefrejdighed:

»Godaften, Charles!«

Han tog hendes Haand og saae et Øjeblik paa hende; han mærkede strax, at denne Frimodighed ikke var ægte, og den raske Tone stødte ham saameget mere, som det netop var her paa den lille, mørke Sti, at

de i sin Tid saa ofte havde mødt hinanden og sværmet Arm i Arm, medens Maanens Spejlbillede trillede som Tusind smaa Gløder ned over den rislende Flods Bølger.

Hun vilde frigjøre sig og gaae videre for ikke at komme ind paa en Samtale, som hun vidste vilde være ubehagelig, men han slap hende ikke saa let. Nu vilde han have Rede paa sin Skjæbne og vide, hvad og hvem det var, som var kommen hans Lykke paa tværs og havde stillet sig i Vejen for den Fremtid, han havde drømt om.

Han talte til hende om de gamle Dage, da de havde sat hinanden Stævne paa dette Sted og lovet hinanden Troskab. Hun blev helt blød om Hjærtet og var nær ved at græde. Den paatagne, vanemæssige Slagfærdighed forsvandt, og hun stak sin Arm ind under hans og lænede sig imod ham. Han begyndte allerede at føle sig tryk, det vilde nok Altsammen gaae i Orden, og han bøjede sig ned over hende og saa hende ind i Øjnene: »Hvad vilde hun her, og hvem søgte hun?«

Hun mærkede det Spørgsmaal, der svævede ham paa Læberne, det raffinerede Væsen kom atter over hende, og hun rev sig løs med et pludseligt Ryk. Hvad gik der nu

af hende? Hun flygtede ned over Vejen og forsvandt som en Elverpige ind i Krattet, inden han fik Tid til ret at opfatte, hvad der foregik.

Han stod et Øjeblik med sænket Hoved, saa fortsatte han sin Gang henad Skovstien og rundt om Tjørnehøjen.

Den næste Morgen indfandt Bropard sig atter i Hotellets Vinstue. Det var sidste Dag, Regimentet skulde ligge i Landsbyen; der var Brug nok for det andetsteds. Ovenover Verandaen paa den lille Balkon, der hørte til Hotellets eneste store, præsentable Værelse med Udsigt ud mod Vandet, sad Kapitein Flaubert og røg den ene Cigaret efter den anden. Det var en smuk, kraftig Mand med Napoleonskjæg og dybe, mørke Øjne under den klædelige, røde Officerskasket. At han saae godt ud, vidste han selv saa vel som Nogen, og han modtog uden Overraskelse den udsøgte Opmærksomhed, som Kvinderne viste ham overalt, ikke mindst i disse Krigens bevægede Dage.

Bropard saae op til Balkonen, som om han ret vilde indprente sig Officerens Træk; saa satte han sig atter ved det lille Bord og bestilte en halv Flaske Vin.

Han ventede og ventede, men Leonie kom ikke, han saae, at hun holdt sig inde i Skjænkestuen og lod Opvarteren besørge Forretningen udenfor. Hun havde aabenbart seet ham og ønskede ikke et nyt Møde. Ikke engang Farvel vilde hun altsaa sige ham.

Flauberts Regiment skulde endnu blive nogle Dage, medens Bropard afmarscherede næste Morgen Kl. 4.

Om Aftenen gik den unge Soldat atter ned til Skovstien ved Floden; frem og tilbage vandrede han paa den kjendte Vej. Han følte sig næsten let ved Udsigten til, at der Ingen kom. Nu hørte han Fodtrin og gik efter Lyden. Atter førte den ned om Tjørnehøjene, og de Skikkelser, han opdagede, kjendte han kun altfor godt.

Da det atter ráslede i Buskene, og en Mand traadte frem, sprang Bropard imod ham, og uden at sige et Ord affyrede han en Revolver.

Flaubert styrtede om med et Skrig. Bropard gik lige til Hovedkvarteret og meldte sig.

*

*

*

Der blev ikke gjort saa hurtig Proces, som man skulde have ventet. Selv en Krigsret, og navnlig i Frankrig, kan have Blik for det erotiske Undskyldningsmoment. Bropard fik fra alle Sider det Skudsmaal at have været en ualmindelig tapper og pligt-opfyldende Soldat, og Kapitein Flaubert var ikke bleven saaret farligere, end at han atter vilde kunne komme sig uden Men for Fremtiden.

Den varmblodige Soldat blev sat to Aar paa Fæstningen, og da det ene var gaaet, blev han benaadet.

Det var en sørgelig Tid for de gamle Forældre i den lille Landsby, men om Dagene svinde aldrig saa langsomt, saa svinde de dog, og endelig stod Bropard atter i sin Hjemstavn, lidt kuet af den lange Indespærring og mere taus og indesluttet end før.

Han tog kraftigt fat paa Arbejdet og fandt efterhaanden Hvile i det daglige Slid.

Om Leonie talte han aldrig. I sit Hjerte havde han gjort Regnskabet op med den ulykkelige, unge Pige, og hans ærlige Sjæl havde kun kunnet give fuld Tilgivelse til den, som var død i sin blomstrende Ungdom, den første Gang hun blev Moder.

Han havde svoret ubrødelig til Cølibatet, dengang han ved sin Løsladelse modtog dette Sorgens Budskab, og medens Tiden mere og mere mildnede Bebrejdelserne mod den, som han havde elsket saa højt, kunde det Spørgsmaal endnu af og til beskjæftige ham: Mon hun havde havt en kjærlig Tanke tilovers for ham i deres fælles Ulykke.

Med ham gik Ingen i Rette, Ingen lod ham høre den Straf, der var overgaaet ham, tvertimod, man behandlede ham næsten med mere Omhu og Hensyn, end det før havde været Tilfældet, og man undgik i hans Nærværelse altid at tale om Krigen eller Noget, der stod i Forbindelse med den.

Bropard bøjede sig med en vis Taknemmelighed for denne Taushed, men den pinte ham alligevel. Han havde været Soldat med Liv og Sjæl, og han havde, da man i den første Begejstringsrus rykkede ud mod Fjenden, drømt om at udrette Stordaad ligesom den gamle Napoleons Grenaderer og komme hjem til Leonie med Udmærkelsens Tegn paa sit Bryst. Alt dette var nu bristet.

Men det haardeste Slag traf ham dog, da Erindringsmedaillen blev uddelt. Enhver, selv den tarveligste Rekrut, der ikke havde

lugtet Krudt, men kun været i Trøjen, da Krigen brød løs, fik Hæderstegnet, men han, der havde kæmpet med Begejstring for Frankrigs Sag i Slag efter Slag, han blev uden Skaansel strøgen af Listen over dem, hvem det synlige Minde om opfyldt Borgerpligt tilkom.

Denne Forbigaaelse aad sig ind i Bro-pards let modtagelige Gemyt, og medens Alle undgik at berøre det kildne Punkt og ofte brød af midt i en Samtale og tilkastede hinanden forstaaende Øjekast, som man ikke troede, han lagde Mærke til, satte hans Sind Grubleriet i Drivhus. Hans Hjerne blev ved at lade alle sine Tanker kredse om dette ene Punkt: Kunde han ikke faae Op-rejsning? Han begyndte at hade enhver dekoreret Person og selv stadig at dreje Samtalen hen paa det, som han tidligere havde skyet.

Saadan forløb 20 Aar. Bropard var for lang Tid siden bleven Forpagter af den lille Gaard, efterat Forældrene vare døde. Han var en dygtig, afholdt Mand, hvis sunde Natur havde læget de fleste af Fortidens Saar. men det ene blev stadig tilbage: Hvorfor havde han ikke faaet den Anerkjendelse, der tilkom ham?

Pludselig en Dag kom den, da han mindst havde ventet det. Det var, som den sidste Sten faldt fra hans Hjærte, og da han den Aften gik hen for at drikke sin halve Liter, var han mere rank end ellers, og alt det Godlidende og Aabne var igjen kommet op i hans Karakter, medens Erindringstegnet skinnede paa hans Bryst. Der var ikke flere Pletter at afvadske, han havde sonet den sidste Rest af sin Brøde.

Men hvem, der havde skaffet ham den Anerkjendelse, som han i saamange Aar havde sukkeet efter, det forstod han ikke, og det fik han aldrig at vide.

Det var Kapitain Flaubert, hvem Krigens Strabadser og Aarene havde taget stærkt paa. Den engang saa fejrede Soldat havde som Ægtemand lidt en saa bitter Skuffelse af den Kvinde, som han elskede saa højt, at han aldrig havde troet det muligt. Nemesis havde ramt ham haardt, nu var han Enkemand efter en Skilsmisse og en Duel med en af sine egne Lieutenanter.

I Ensomheden vare hans Tanker søgte tilbage til Fortiden, og der var da i hans Hukommelse dukket op Erindringen om et Brev, som han i sin Tid havde faaet fra en ung, ulykkelig Kvinde, der var Døden nær,

og som i simple, rørende Udtryk bønfuldt ham om at gjøre, hvad han kunde, for at mildne Straffen for den Mand, som han selv havde styrtet i Ulykke. Dengang tog han ikke saamegen Notits af den Art Skriverier, nu havde Modgangen givet ham Forstaaelsen af, hvad den Bedragne lider, og hvad Skin-sygen kan drive en brav Kammerat til. Nu havde han opfyldt Bønnen, og han følte sig helt lettet om Hjærtet ved i det Skjulte at have gjort Sit til at udslette et gammelt Nag.

III.

REGIMENTSHUNDEN.

»Revanche« var kommen løbende til Regimentet. Hvorfra og hvornaar vidste Ingen. En Dag havde han slaaet Følge med Rødbuxerne paa en Marschtour ud i Landet, overnattet sammen med dem i en Lade, og fra den Dag var han ikke veget fra dem.

Der var Soldaterblod i Revanche. Han holdt af de Menige, efterhaanden som de vexlede i Regimentet, de vare Alle hans Venner.

Naar der blev holdt Hvil, og Mandskabet strakte de trætte Lemmer i Græsset, kaldte man paa ham fra alle Kanter »Revanche! Revanche!«. Enhver vilde være den Første til at give ham et Stykke af sin Mad, og om Natten paa det ofte primitive Leje var hans lodne Pels en søgt Hovedpude.

Men altid holdt han sig til de Menige.

Han forstod nok, at han med sit Vagabondblod passede bedst i det Selskab, og kom der en Officer i hans Nærhed, gik han et langt Sving udenom ham.

Den store Krig i 1870 brød ud. Revanche travede troligt med Regimentet paa de lange Marschtoure. I Begyndelsen gjøende foran i store Buer ind over Marker og Enge, men senere med militair Disciplin ganske stille bagefter med Tungen hængende ud af Halsen.

Han var modig som en Lazaron, der ikke har Noget at tabe. Han rørte sig ikke af Stedet den første Gang, han lugtede Krudt. Naar det gik løs, og Kuglerne peb om Ørerne, søgte Revanche en Højning i Terrainet, og saa stod han med Forpoterne paa en Tue eller en Træstub støt, som var han af Porcellain, og stirrede fremefter med Ørene spidsede efter enhver Lyd.

Men i Længden kunde Revanche dog ikke lade være at gjøre Forskjel. Der var en lang, mager Franskmand, som en Dag, da Hunden var lige ved at blive stikkende i en Mose, medens man var under hurtig Fremrykning, havde taget ham i Kardusen og faaet ham paa det Tørre. Ham holdt han sig til mere end til de Andre.

En Dag fulgte Hunden med, da der skulde gaae en Patrouille ud. Den lange Franskmand var der ogsaa. I en Hulvej lød der pludselig Skud ud fra Buskene. Et Øjeblik efter gik det løs paa Sablerne. Der faldt et Par drøje Hug. En høj Preusser med lange Støvler over Knæene og Pikkelhue paa det tykke, rødskjæggede Hoved langede et Kolbeslag ud, og Franskmanden styrtede om uden en Lyd.

Det gjaldt om at redde sig, og medens de satte afsted hen over Markerne med Kuglerne susende efter sig, vendte Revanche flere Gange Hovedet om efter den døde Ven og udstødte en lang, dyb Hyl.

Fra den Dag hadede han den mørke preussiske Uniform ligesaa meget, som han elskede de røde franske Buxer, og han knurrede, hvergang Soldaterne viste ham en Pikkelhue, der hang i Vagtstuen.

Krigen gik sin blodige Gang, Regimentet var stadig haardt i Ilden. De idelige Nederlag, der meldtes allevegne fra, lagde sin Blyhaand over den tidligere frimodige Begeistring. Soldaterne vare udasede. Officererne febrilske og usikre.

Fjenden rykkede vedblivende frem, Tilbagetog var blevet en Umulighed. Man forskandsede sig i Hast mellem et Par Gaarde, en Kirke og et Krat. Tyk og fed, som hvid Bomuld, laa Røgen mellem Grenene, de røde Glimt fra Bøsepiberne slukkedes og lysnede ud gennem Vinduer og Glughuller, hvori alle Ruderne vare sprængte og Trærammernes Kanter svedne sorte.

I Gaarden laa Sengklæder, Meubler og Porcellain i store, uordentlige Bunker og ovenpaa et Lig eller to med blege Ansigter og Blodet flydende ud af Saarene.

Øverst i en stor Skrabsammen-Dynge stod »Revanche« med Forpoterne paa Kassen af et opretstaaende Fortepiano med knuste Tangenter.

Kugleregnet vedblev at knalde ind, i Vinduerne laa døde Soldater over Karmene med Geværet krampagtigt trykket i Favnen, og under Tagstenene slog de røde Luer ud af de kullede Hanebjælker.

Kampen maatte opgives, men endnu holdt man Fjenden i Uvished om sin Modstands-
evne. Der blev en Standsning i Bataillen,
og et Par Parlamentairer vexledes frem og
tilbage. Det endte med et Ultimatum om
ubetinget Overgivelse eller Kampens Gjen-
optagelse. Der blev stille, da den preussiske
Officer, som overbragte det strenge Alvorsbud,
førtes ind.

Det var en høj, kraftig Mand paa sine
tre Alen, en af de Folk, som Tydskerne med
Forsæt brugte til alle den Art Missioner
for at imponere deres spinkelbyggede Mod-
standere.

Med tilbundne Øjne gik han med faste,
men forsigtige Skridt mellem sine to Led-
sagere, thi netop den modigste Mand føler
sig usikker, naar han ikke kan see, og Hadet
gløder om ham paa alle Sider og truer
med at sprænge enhver folkeretlig Vedtægt.

Idet de gik over Gaarden, lød en brum-
mende Knurren, og i et Nu foer Revanche
ind paa Kjæmpen med begge Forpoter paa
hans Skuldre og snappede efter Struben.

Preusseren udstødte et Brøl, vristede den
højre Arm løs, rev Bindet fra Øjnene og
saa sig om.

Et Øjeblik efter kom en Lieutenant styrtende ud. Revanche, der stod med logrende Hale, som om den havde gjort en rigtig Heltebedrift, skrattede sig lidt til Siden.

»Skyd den Køter ned!« kommanderede Lieutenanten. Soldaterne saae paa hinanden, men Ingen adlød.

»Bliver det til Noget?« raabte Officeren ude af sig selv af Nerveusitet og Ærgrelse. Rasende strakte han Haanden ud efter Revanche, der røg tilbage i et Spring, men han fik fat i Haalsbaandet, trak ham ind til sig og rev en Revolver frem. Et Skud lige i Panden, og Revanche var død.

Han blev begravet i Kammeraternes store Fællesgrav, Krigens Blanding af Barbari og Civilisation var gaaet over hans enfoldige Forstand.

KAMMERRAADENS JUL.

Hag nu bare afsted, Hr. Kammerraad, det vil kvikke Dem op. Det kan ikke nytte, at De gaaer her og ruger over Deres Sorg. De kan troe, at den kjære, afdøde Frue siger det Samme i sin Himmel. Hun kan jo dog ikke komme tilbage til os, selv om vi græmme os aldrig saameget, og de unge Folk ville dog blive saa glade ved at see Dem Juleaften.

— Nej, Stine! Jeg er bange for, at det kun vil rippe op i det gamle Saar, naar jeg skal tilbringe denne Højtidsaften første Gang uden min kjære Marie. Vi to Gamle havde jo levet os saadan sammen, navnlig efterat Børnene vare fløjne fra Reden, og vi sad alene herhjemme. Det er ingen Fornøjelse

for et Par unge Folk, der skal muntre deres Smaagutter, at see paa en gammel, gnaven Kammerat som mig. Og hvem skal saa holde Dig med Selskab, Stine?

— Det skal Kammerraaden endelig ikke bryde sig Noget om. Jeg gaaer i Kirke om Eftermiddagen, og saa byder jeg Maren Kone paa en Taar Kaffe og lidt fint Brød om Aftenen. Det har det gamle Skrog saa godt af, og saa faaer vi en rigtig lun Passiar. Men Kammerraaden skulde tage afsted baade for sin egen og de Andres Skyld, for det vil da blive en farlig Overraskelse for Prokuratoren og Kone og Smaafolkene, naar Bedstefader kommer med til Juletræet.

— Ja, naar Du synes det, Stine, saa troer jeg saamænd ogsaa, jeg vil tage afsted.

— Det kan jeg lide, Hr. Kammerraad. Nu skal jeg tage Peltsen og Shawlerne og Fodposen frem, og saa skal De komme til at sidde som en Bisp i en Gaaserede, for fryse, saa jeg faaer Dem forkølet hjem, det skal De da ved Gud ikke.

Stine fløj ud af Døren, saa travlt fik hun, medens Kammerraaden blev siddende paa Forhøjningen ved Vinduet og spekulerede paa, om han nu ogsaa havde gjort rigtigt i igjen at lade sig overtale af »sine Fruen-

timmer«, som han altid udtrykte sig, skjøndt han nu kun havde det ene tilbage. Men efterat han først havde sat Stine i Bevægelse, var der ingen Pardon mere, og et Par Timer senere blev Kammerraaden, indhyllet i Tæpper og Shawler, stoppet ind i den store, gule Postvogn sammen med en Bunke andre Passagerer.

Tratera, tra, tra, truttede den røde Postkudsk, og saa rumlede den store Kasse afsted over Stenbroen ud paa den brede Kongevej.

Af og til standsede man. Passagerer kom ind og ud baade i Hoved- og Bivognen. Kammerraaden sad støt, tog sig en lille Lur og vaagnede igjen, med ham havde det ingen Fare, han skulde kjøre, lige til man ikke kunde komme længere. Vognen rullede videre i den bløde Tøsne til sidste Holdeplads. Postillonen knaldede med Pidsken og blæste af, og Passagererne kravlede ud af den lune Kahyt. Kudsken rettede Benene, slog Armene et Par Gange sammen over den skruttede Ryg for at faae Varme og spændte saa i en Fart Hestene fra. Han lukkede Remisen og kjørte Bæsterne med Seletøj og Dækkener paa hen til Vognmanden, hvor han skulde have Julegrøden.

Men inde paa de brede, indpebrede Hynder sad Kammerraaden endnu, svøbt i sine Bunker af Tæpper, som en stor Bylt, der var trykket op i Hjørnet. Lidt tunghør var han i Forvejen, og Rejsen tog hurtigt paa hans gamle Lemmer, saa han var falden i en blid Slummer i Stines bløde Gaaserede, og der sov nu Bispen nok saa velfornøjet og smilende hen for sig....

Han holdt Jul ligesom i gamle Dage. Børn og Børnebørn vare samlede i det lille, hyggelige Hjem, hvor den røde Skjærm over Lampen kastede et mildt og beroligende Skjær ind i de dunkle Kroge. Han dandsede med Smaafolkene om Træet og tudede i deres Trompet, medens de gjemte hans Tøfler, saa han maatte hoppe rundt paa Tæppet paa Strompesokker, og over hele Stuen mærkede man Bedstemoders nænsomme, hyggende Haand. Selv sad hun der saa tilfreds i sit Sofahjørne og »overraskede« Kammerraaden med en Sofapude, som han havde set hende sy paa i det sidste halve Aar, medens han fik Lov til at ryge sin Pibe og læse sin Aftenavis i hendes Dagligstue. Og han lod, som han blev overrasket, og hun lod, som om hun blev ligesaa overrasket, da han forærede hende de fem Sølvdalere, som han havde

pudset med Cigaraske, til de bleve blanke, og rullet i en lille Tut med Segl for hver Ende, og Stine straaledede af Herskabsstolthed og Overraskelse, da hun fik det Hvergarn til en Kjole, som hun havde faaet Mage til i de sidste 20 Aar.

Og da saa Klokken var bleven hen ad 10, da Gaverne vare besete, og Børnene puttede til Køjs med struttende Maver, sad man endnu lidt sammen uden mange Ord, medens Julelysene brændte ned og spredte Granduft over Stuen fra de glødende Naale. Klokken 11 gik de Gamle til Ro og takkede hinanden for Juleaften og Vorherre for al den Glæde, de havde af deres Hjem og deres Børn, og saa sov de ind....

Da Familien om Formiddagen kom fra Kirke, sad Bedstefader i Dagligstuen. Han var saa underlig lille og flov at see til og saa ængstlig undvigende for ethvert Spørgsmaal, at Datteren næsten gjættede, at hans gode Sovehjerte atter havde spillet ham et Puds, og hun blinkede med et Smil til Manden. Der blev da heller ikke ved Frokosten spurgt det Mindste om, hvordan Bedstefader havde tilbragt Juleaften, thi man vidste, at Postvognen kun kom engang om Dagen, og at det næppe lignede Kammerraaden at

rejse om Natten, selv om der skulde være Afvigelse fra Reglen i Juletiden.

Men efter Bordet, da Kammerraaden var bleven placeret i sin Lænestol og havde faaet tændt sin Pibe, kom den lille Kaj springende hen til ham og lagde Haanden paa hans Knæ:

— Hvordan havde Du det iaftes, jeg fik saamange Tinsoldater?

Kammerraaden pegede paa Øret og lod, som om han Ingenting hørte. Men den Lille gav sig ikke saa let. Han kravlede helt op paa hans Skjød og brølede ham ind i Øret:

— Hvordan — havde — Du — det — iaftes?

Kammerraaden smilede stille, som om han lo baade af sig selv og Drengen, saa strøg han ham gjennem det lyse, krøllede Haar og sagde mildt:

— Jeg havde det saa dejlig, som jeg aldrig havde haabet, jeg skulde faae det. Jeg var sammen med Bedstemoder.

Og med den Besked maatte den lille Kaj lade sig nøje.

KASSEMANGEL.

Postmester Pram var rigtig glad ved at have faaet sin Datter forlovet med den unge Læge Niels Voss.

Ganske vist var der ikke nogen Udsigt til Bryllup det første Aars Tid, thi ny, som han var i Byen, havde den trediveaarige Kandidat selvfølgelig ikke kunnet skaffe sig nogen større Praxis, men med sin støtte, paalidelige Karakter gik han en sikker Fremtid imøde. Med Aarene vilde han sidde fast i Saddelen i en pæn Stilling, og en studeret, dannet Mand, var dog altid en rar Ting som Svigersøn, naar man kun havde een eneste Datter, som man gjerne vilde see forsørget, og man ikke havde noget større Embede, end

at man kunde svare Enhver Sit uden at have Mere tilovers end til jævn Hygge.

Og Klara syntes ogsaa glad og tilfreds ved sin Kjæreste, som hun første Gang havde truffet paa et Besøg i Kjøbenhavn, og som Skjæbnen nu havde ført til Provindsbyen. Hun havde ellers været feteret nok, og hun var ogsaa en frisk, ualmindelig tiltalende Skjønhed med et lidt drengeagtigt, kjækt Hoved og blaa, energiske Øjne. Fra hun var lille, havde hun hjulpet Faderen med Alt, hvad hun fik Lov til, og hun vimsede stadig ud og ind paa Posthuset. Hun entrede op og ned ad de store, gule Postvogne, tudede i Hornet og fik Lov til at holde Kudskens Tømme, medens hun sad ved Siden af ham paa Bukken med den røde Kaskjet paa sit lille, lyse Hoved.

Og inde paa Kontoret kjendte hun hver Krog, thi naar man er Enkemand, som gamle Pram, vil man selvfølgelig gjerne have sit Barn om sig saa meget som muligt. Hun legede med det ældre Personale af Fuld-mægtige, der i Aarenes Løb skiftede, men hendes bedste Ven var dog den pukkelryggede Dreng, som Faderen havde taget sig af, fra han var ganske lille. De To vare jævnaldrende. De vare begyndte med at lege

»Komme Fremmede« og »Fader og Moder«; senere fløj de omkring paa den store, øde Perron med alle dens Skjulesteder inde i Remiserne og Værkstederne. Klara foer afsted saa let som et lille Raadyr, medens den Pukkelryggede var nærved at tabe Vejret for at vinde med. Naar hun sad stille, fulgte hans Øjne hende overalt i det Skjulte med et ømt, troskyldigt Udtryk, der til Tider kunde blive ondt og stikkende, naar Nogen nærmede sig til hende.

Efterhaanden som Klara voxede til, forstod hendes sundt udviklede Natur af sig selv at løsne dette i Barndommen sluttede Forhold uden dog at kølne sin Venlighed i Tiltale og Optræden mod den gamle Legekammerat, der nu var bleven Skriver paa en jævn Lønning, og som satte alle sine opsparede Skillinger paa sit Toilette, saa at han om Søndagen straaledede i de mest mærkelige Farver med rødt Slips og blaatærnede Benklæder. De Andre lod ad ham, men Klara blev efterhaanden lidt ubehageligt berørt, naar han i al sin Puds promenerede forbi Vinduerne Gang efter Gang for ret at vise sig; hun forstod halvt, at den stakkels Vanskabning havde voxet sig fast i et umuligt Haab om en Fremtid, og hun mærkede ogsaa,

at han var bleven mere stille og sky efter hendes Forlovelse.

Det var kort før Nytaar. Pram sad i sit Kontor, hvor den høje Gaslampe kastede et skarpt Lys ned over det store, brede Skrivebord, der var helt fyldt med Breve og Pakker. Det øvrige, udstrakte Rum laa i dybt Mørke. Personalet bavde faaet fri, og selv sad han nu og sled i det; thi imorgen kom Kasseeftersynet, en ny Mand, som han aldrig havde seet, men det kunde ogsaa være det Samme, om det var Per eller Paul, Pram havde sine Sager i Orden. Han havde lige talt alle Pengene igjennem. De vare der hver en Skilling, og laa nu i de store, tykke Bundter nøjagtigt aftalte i den brede Blikskuffe midt paa Bordet.

— Hvad var det? Det bankede paa den ydre Dør. Postmesteren gik ud i Gangen.

— Hvem der? Naa er det Dig, Svigersøn, nu skal jeg være der, og Pram begyndte at tumle med den tunge Skodde. Det tog nogen Tid, han var ikke vant til det Arbejde. Inde i det tomme Kontor var Alt stille. Endelig kom Døren op.

— Se, god Aften, det var pænt af Dig at see ind, sagde Postmesteren.

— Ja, jeg saae, her var Lys, og saa vilde jeg dog sige Godnat til Dig.

— Kom indenfor. Vil Du ikke tage Plads? Lægen satte sig ned i Stolen ved Siden af Skrivebordet.

— Du har ordentlig Penge i Kassen idag, Svigerfader.

— Ja, det kan nok hændes. Hvis det var vore egne, saa skulde vi nok snart faae Bryllup i Huset og Barn i Kirke.

— Naa, det gaaer vel uden det.

Ja vist saa, med Guds Hjælp. Man maa vær glad til, at man kan klare sig. Tænk, hvor det maa være forfærdeligt at staae Aftenen før et Kasseeftersyn og mangle blot en Tikronerseddel. Jeg troer, jeg vilde tage min Død derover.

— Hvad hedder den nye Inspektør? Det var egentlig det, jeg vilde spørge Dig om. Gud ved, om det ikke er min Onkel Holm. Han har telefoneret til mig, at han kommer imorgen, jeg har ikke tænkt over det før, men det maa vist være ham; han har tidligere været Assistent i Indenrigsministeriet, og en Velhaver som ham betroer man vel snarest en saadan Post.

— Jeg ved ikke. Nu skal jeg see efter, og Pram gik ind i det lille Privatkontor ved

Siden af. Lidt efter kom han tilbage: »Jo det er ganske rigtigt, han hedder i hvert Fald Holm; og idet han kastede et Blik paa den aabne Pengekasse, sagde han med et Smil: Du har vel ikke hugget til Udstyret? Naa, det bliver jo i Familien. Saa slog han Skuffen til.

De To sad endnu og passiarede lidt. Saa fulgte Pram Svigersønnen ud og tog atter fat paa de sidste Regnskaber. Da han var færdig, talte han for en Sikkerheds Skyld endnu engang Pengene, førend han laasede dem ind i Jernskrinet.

Han blev mere og mere nerveus, rejste sig op og gik ganske bleg frem og tilbage over Gulvet, og talte igjen efter. Der manglede et Bundt paa 1000 Kroner. Ingen havde været der uden Lægen, og før vare alle Pengene der.

Var hans Svigersøn da en Tyv?

*

*

*

Det blev en forfærdelig Nat for den gamle Postmester. Uroligt vandrede han op og ned ad Gulvet i det frygteligste Oprør. Han kjendte jo ganske vist ikke sin Svigersøn saameget, men dette var dog umuligt.

Men paa den anden Side havde der jo ikke været Andre i Kontoret de faa Øjeblikke, han havde haft Kassen ude af Syne. Han var ved at blive gal. Fortælle til Nogen, at hans Svigersøn var en Tyv, kunde han ikke, mistænke ham derfor kunde han ikke engang, men Miraklernes Tid var jo dog forbi, og Intet kunde forklare, hvorledes dette var gaaet til.

Det begyndte at grye. Han var endnu lige vidt, skjøndt han havde talt Pengene de hundrede Gange og undersøgt hver Fold, hver Revne, hvor han kunde tænke, at de havde forputtet sig.

Saa tog han sit Tøj paa og gik ud i den raakolde Morgen. Blæsten fejede skarpt og tør ned over Gaderne. Han gik frem og tilbage, vidste ikke selv hvor, hvem skulde han henvende sig til uden at røbe, enten at hans Svigersøn var en Tyv, eller give det Skin af, at han selv var en Bedrager.

Skulde han gaae til »Grosserereren«, der ejede de to store Steder nede paa Torvet, og som han vidste havde laant Penge ud ved lignende Lejligheder? Nej, fy, det vilde han aldrig i Livet. Han viste Tanken fra sig med Afsky, men da den først var slaaet ind i ham, vendte den tilbage stærkere og

stærkere. Han kæmpede længe imod, men til Slut stod han udenfor Grossererens Port. Om to Timer kunde Kasseeftersynet maaske allerede være der. Hvor kunde han faae et saa stort kontant Beløb paa denne Tid af Dagen! Med den driftige Spekulant var det en Forretning, som han atter kunde afgjøre i Eftermiddag, imorgen, iovermorgen, naar han fik talt med Venner, forklaret dem Sagen og rejst Pengene.

Det var en tung Gang, med mange Pauser paa hvert Trappetrin. Endelig naaede han derop. Rentier Larsen lukkede selv op, han var altid tidligt paa Færde.

Han blev noget forbauset ved at see den gamle Postmester, som han aldrig tidligere havde talt med, og bød ham høflig tage Plads. Men da denne med Møje fremstammede sit Ærinde, tog Høfligheden kjendeligt af og veg Plads for en isnende Kulde.

-- Ja, min gode Hr. Pram, det er saa sin egen Sag. Jeg tvivler selvfølgelig ikke noget Øjeblik paa Deres Fremstilling af, hvorledes Pengene ere forsvundne ud af Deres Kasse, uden at De kan begribe, hvor de ere blevne af, Sligt hænder jo — af og til. Men har De nogen Sikkerhed, nogen Garanti at byde? Embedsmænd nu til Dags

kan man ikke saadan laane Penge, de ere saa ofte upaalidelige, ikke vante til at omgaaes Kontanter. Jeg undtager selvfølgelig Dem, Gudbevares, men alligevel . . . Hvor-naar skulde De bruge Dem?

— Med det Samme, nu med det Samme, om en Time eller to, jeg veed det ikke selv.

— Ja, det er jo rigtignok noget yderligt. Hvorfor har De ikke sagt det før? Naa, det er sandt, de bleve stjaalne iaftes, ja, det er mærkeligt, saa det kan gaae. Nej, jeg tør virkelig ikke indlade mig paa den Sag, jeg er selv i Forlegenhed for Penge og har faaet flere Smæk i den sidste Tid.

— Men De maa hjælpe mig. Jeg skal betale dem igjen om otte Dage. De kan forlange, hvad Renter de vil.

Jeg vilde naturligvis gjerne hjælpe Dem, naar jeg bare kunde. Jeg vil gjøre Dem et Forslag. De giver mig en 3 Maaneders Vexel paa 100 Kroner, saa lægger jeg 1000 Kroner i Deres Kasse, saalænge Eftersynet varer. Jeg maa selvfølgelig være tilstede, medens det staaer paa, og naar det er forbi, tager jeg mine Penge igjen. De siger jo, at De i Løbet af et Par Dage kan skaffe det nødvendige Beløb, saa gaaer den Sag jo i Orden af sig selv.

— Men det er jo Bedrageri.

— At Pengene ere i Kassen? Synes De maaske, det er bedre, at de ikke ere der?

Pram var aldeles ødelagt. Sagen blev ordnet, som »Grosserereren« foreslog, og saa vandrede de afsted til Posthuset, efterat Larsen først havde forsynet sig med de nødvendige Penge.

De 1000 Kroner bleve lagte i Kassen, medens Larsen sad og bredte sig i det inderste Kontor. Den lille pukkelryggede Skriver skjævede til den fremmede Mand, hvad skulde han der? Han blev ligesaa nervøs som Postmesteren.

Med Toget Kl. 10 kom Inspekteuren. Han gik strax ind paa Kontoret, hvor Larsen i Baggrunden gjorde sig Forskjelligt at bestille, som om han hørte hjemme der. Pram var bleg som et Lagen af Nattevaagen og Sindsbevægelse. Inspekteuren, der først kom den gamle, prøvede Postmand imøde med Venlighed, fandt efterhaanden hele Modtagelsen mere og mere paafaldende, og da Pram vilde byde ham en Forfriskning, afslog han det kort.

— Ja, vi komme jo hurtigt til Rette, det er ikke alle Steder, man er saa sikker som her paa at finde Alt i Orden.

— Det skar Pram ind i Hjærtet.

Medens Opgjøret stod paa, betragtede Inspektøren skarpere og skarpere Postmesteren, der syntes en Besvimelse nær, og den mærkelige Mand i Baggrunden. Da man var færdig, sagde han rolig:

— Ja, Alt er jo, som det skal være. Da der imidlertid er Tale om en Omordning, er det Ministeriets Ordre, at Beløbene foreløbig indkasseres af mig og tilbageholdes. Jeg tillader mig altsaa at tage Kassen i Forvaring og give Dem denne Kvittering for Modtagelsen.

Pram stirrede paa ham med opspilede Øjne, og i det Samme sprang »Grossereren« frem og raabte:

— De kan ikke tage dem. De Tusind Kroner ere mine Penge!

Inspektøren saae roligt op og ned ad ham og svarede:

— Hvad der ligger i Statens Kasse, er Statens Ejendom.

Dermed forlod han Kontoret med et formelt Buk. Da han var kommen lidt ned ad Gaden, kom den lille Pukkelryggede styrrende efter ham og rakte ham et

Brev. Han puttede det i Lommen og gik videre.

*

*

*

Efter at have forrettet sin Embedsgjerning, gik Inspektør Holm strax hen til sin Neveu, som han fandt ved Frokostbordet.

— Naa, hvordan har Du det, min Dreng?

— Tak, Onkel, rigtigt godt, vil Du ikke sidde ned og faae en Bid Mad med?

Det var længe siden, de havde seet hinanden, og der blev en almindelig Spørgen.

— Og saa er Du jo blevet forlovet med Postmesterens Datter, ikke sandt?

— Jo.

— Troer Du nu ogsaa, det er en heldig Familie at komme ind i? Har Du rigtigt betænkt, hvad Du har indladt Dig paa?

— Hvor vil Du hen, Onkel. Man kan ikke tænke sig nogen mere respektabel Mand end Svigerfader. Han er Punktligheden selv som Embedsmand, han kunde ikke sove roligt, naar han ikke havde opfyldt sin Pligt til det Yderste.

— Ja, saadan havde jeg ogsaa forestillet mig ham. Jeg havde rigtig glædet mig til at træffe ham, og da jeg jo ingen Børn har

selv, vilde det have været mig en Fornøjelse, om jeg kunde have gjort Mit til, at I to Forlovede ikke mere behøvede at gaae og se paa hinanden. Nu Du er i en god, fremadskridende Stilling, kunde jeg da nok gjøre Saameget for min Søsters Barn, at der kunde blive til lidt Udstyr.

— Tusind Tak, Onkel.

— Ikke saa hidsig, efter hvad jeg idag har oplevet, er der adskillige Ting, som maa undersøges. Det hænger ikke rigtigt sammen. Men vi faa vel nok klaret det.

— Hvad mener Du?

I det Samme ringede det paa Entreedøren, og Lægen gik ud for at lukke op.

Klara kom styrtende ind i Stuen.

— Gud, Niels, Du maa endelig skynde Dig. Det er maaske allerede for sent. Den lille Pukkelryggede har skudt sig med en Pistol ude i Haven i det runde Lysthus ud mod Vejen, hvor vi saa ofte have siddet om Aftenen. Jeg havde ligget hos Tante Lise inat, fordi det blev saa sent igaar, da jeg skulde hjem, og da jeg saa kommer for et Øjeblik siden, er han bragt ind paa Faders Seng med et stort, blødende Saar i Hovedet.

Han fantaserer voldsomt om de mest besynderlige Ting.

Han beder Dig hele Tiden om Tilgivelse for, hvad han har gjort mod Dig. Han siger, at han tilfældig er kommet ind i Kontoret, medens Fader lukkede Dig ind i Gangen, og at han har stjaalet Penge fra Fader, for at han skulde troe, at det var Dig. Han var skinsyg paa Dig, fordi Du har taget mig fra ham. Han siger, at Fader vil komme i Tugthuset, og at det Altsammen er hans Skyld, det sølle, skikkelige Skrog, som aldrig har gjort en Kat Fortræd. Kom lad os gaae, det er maaske allerede for sent.

Lægen og Klara skyndte sig afsted. Inspekteuren, som de næppe havde ændset i Øjeblikkets Forvirring, havde nøje indprentet sig hvert Ord. Det begyndte at klare for ham. Da de vare gaaede, aabnede han Brevet, som den underlige, lille Person havde givet ham, og som han med Villie havde gjemt, til han var alene. Da han havde aabnet Konvoluten, fandt han 1000 Kroner i Hundrekronesedler og en lille Lap, hvorpaa der stod med hurtig Blyantskrift: »Postmesteren er uskyldig. Det er mig, der er Tyven.«

Inspekteuren saae rundt i Værelset, og da han opdagede sin Neveus Telefon, gik han hen og ringede.

— Maa jeg faae Posthuset. Er det Postmesteren?

— Nej, han er ikke tilstede.

— Vil De sige ham, hvis han er i sit Kontor, at det er Inspektøren, der gjerne vil tale med ham?«

Fuldmægtigen bankede forsigtigt paa Døren til det lille Kontor, hvor Pram sad helt sammensunken med Hovedet i Hænderne. Saaledes havde han nu siddet i de sidste to Timer, aldeles tanketom, i Fortvivlelse over, hvad der allerede var skeet, og hvad der vilde skee.

— Det er Inspektør Holm, der er ved Telefonen og gjerne vilde tale med Dem.

Postmesteren foer sammen. Dog han kunde ligesaa godt høre sin Skjæbne med det Samme, det var dog ikke saa pinligt, naar Alt kom til Alt, at faae den i Telefon, som i en Samtale Ansigt til Ansigt.

— Her er jeg, Herr Inspektør, sagde han og gjorde uvilkaarligt et Skraabuk for Indretningen paa Væggen.

— Naa, er det Dem, kjære Herr Postmester. Det er mig en Fornøjelse at kunne hilse ordentlig paa Dem, omend paa Afstand. Jeg har faaet Rede paa det Hele, og det glæder mig, at det gode Omdømme, som

De altid har nydt i mine Tanker, saa fuldstændig har bekræftet sig. Hvad der skete imorges, og hvad De om et Øjeblik sikkert vil faae Meddelelse om, knytter sig dertil, er det vist bedst, at vi to Gamle beholde for os selv, og lad os saa holde de unge Folks Bryllup saa hurtigt som muligt. Farvel og glædeligt Nytaar, vi sees nok i Eftermiddag, saa tales vi nærmere ved.

Postmesteren stod som himmelfalden. Med eet Slag var hele Sorgen forbi, som han troede vilde have knuget ham til Jorden hele hans Liv. Det lyste op i det gamle Ansigt, og han svarede straalende paa Nytaarsønsket: Tak i lige Maade, Herr Inspektør! og ringede af, saa det rungede i hele Posthuset.

Saa hurtigt havde han ikke ventet at blive det gamle Aars Regnskab kvit.

✽

✽

Naar Inspektør Holm nu kommer til Byen, er der altid Glæde i Prams Hus, og Kasseeftersynet trykker aldrig De to gamle Embedsmænd passe fortrinligt sammen. Kun naar de ere alene, tale de om den afdøde, pukkelryggede Skriver, paa hvis Grav

den unge Lægefrue altid lægger en Krands Nytaarsaften, thi hverken hun eller hendes Mand kjender den Rolle, han har spillet i deres Historie. Meddelelsen herom maatte nødvendig kaste en Skygge mellem Postmesteren og hans Svingersøn, hvem han nærer absolut Agtelse for.

INDHOLD.

	Side.
Sidste Ungkarledag	3
Dobbeltmoderen	32
Ringen	40
Næseklemmerne	47
Fru Hygæa	62
Den tungnemme Stær	73
Fra Frankrig :	
I. Kong Amenofis	84
II. Soldater	87
III. Regimentshunden	99
Kammerraadens Jul	105
Kassemangel	111

